

Juryrapport Publiek-Private Samenwerking en Bibliotheekvernieuwing 2006 - 2007

Joost Groenendijk
Maaïke Dautzenberg

Juryrapport Publiek-Private Samenwerking en Biblio- theekvernieuwing 2006 - 2007

Amsterdam, 17 september 2007

Joost Groenendijk
Maaïke Dautzenberg

Met medewerking van:
Astrid van der Kooij (MOVISIE)
Marjan Grootveld (Telematica Instituut)

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Werkwijze	4
3	Juryrapport van de 11 nominaties	5
3.1	De jury	5
3.2	Keuze van projecten	5
3.3	Beschrijving overige projecten	6
	Bijlagen	
Bijlage 1	Onderzoeksbevindingen	10
1	Drenthe - Leescafé IVO (Informatie voor ouderen) in Coevorden	10
2	Flevoland - Multi Functioneel Centrum in Biddinghuizen	14
3	Friesland - Optear Bibletheek in Leeuwarden	18
4	Gelderland - Media-Mover in Kootwijkerbroek	21
5	Groningen - Digitaal loket dorpsvoorzieningen in Oldambt	24
6	Limburg - Hotelbibliotheek Beesel	27
7	Noord-Brabant - Servicepunt in Nieuw-Vossemeer	30
8	Noord-Holland - Info (N)oord in Heerhugowaard	33
9	Overijssel - Holstuhus in Olst	36
10	Utrecht - Bibliovitaal platteland in Houten / Wijk bij Duurstede	39
11	Zeeland - Biblioservicebus, De Zeeuwse Bibliotheek	42
Bijlage 2	Oproep aan provincie begin juli 2007	46
Bijlage 3	Beoordelingscriteria en vragen	48

1 Inleiding

Op 21 en 22 september 2007 organiseren de Provincie Zeeland, de Zeeuwse bibliotheek, het Procesbureau Bibliotheekvernieuwing en de Vereniging Openbare Bibliotheken een landelijk symposium. Op dit symposium staat de regierol van de overheid bij het stimuleren van bibliotheekvernieuwing op het platteland centraal.

In het kader van speerpunten van het lokaal sociaal beleid wordt de vraag gesteld op welke manier bibliotheken en bibliotheekvoorzieningen optimaal kunnen worden ingezet op het platteland en met welke partners zij kunnen samenwerken.

Op 21 september, de eerste dag, is de regierol van de lokale, provinciale en rijksoverheid bij bibliotheekvernieuwing op het platteland het belangrijkste onderwerp. Het gaat dan om de vraag hoe deze overheden op alle niveaus sturing kunnen geven aan de bibliotheekvernieuwing en op welke wijze zij het beleid zo goed mogelijk gestalte kunnen geven.

De tweede dag van het symposium is de landelijke bibliobusdag en staat de praktische uitbeelding centraal. Het thema is dan de innovatie van dienstverlening op het platteland en de samenwerking met diverse partners. Behalve demonstraties van bibliobussen en een infomarkt, is er een ochtendprogramma met een inhoudelijke component.

Tijdens het ochtendprogramma zal een prijs worden toegekend aan het project dat in procesmatige zin het meest voorbeeldig heeft gefunctioneerd. Met voorbeeldig wordt bedoeld:

- dat er vraaggericht is gewerkt.
- dat de samenwerking tussen de partners goed is verlopen.
- dat er betrokkenheid is van de klant en vragende partij.
- dat er bestuurlijk commitment en draagvlak aanwezig is.
- dat er behoefteonderzoek is gedaan.
- dat de vraag in kaart is gebracht.
- dat er enige garantie is dat het project in de toekomst kan worden verankerd in de bedrijfsvoering van de betrokken partijen.
- dat de partners elkaar versterken door het samenwerkingsproces,
- indien het project operationeel is, er positieve resultaten worden behaald.
- dat de overdraagbaarheid naar andere kleine kernen kan worden gespecificeerd.

Met andere woorden, er is sprake van cultureel ondernemerschap.

Leeswijzer

De opbouw van het juryrapport is als volgt. In het volgende hoofdstuk wordt de werkwijze beschreven. Hoofdstuk 3 betreft de uitslag en onderbouwing van de jury. Per project wordt kort stilgestaan bij de sterke en zwakkere punten. Voor de bevindingen per project verwijzen we naar de bijlagen.

2 Werkwijze

Om tot een onafhankelijk eindoordeel te komen zijn de volgende stappen gezet:

- In juli zijn de provincies door Nicoline Hendriks, werkzaam bij het Procesbureau Bibliotheekvernieuwing, opgeroepen een project voor te dragen waarvan zij vinden dat het in aanmerking komt voor de prijs¹.
- Namens de Zeeuwse Bibliotheek heeft Maringe Vogel, Coördinator Algemene Dienstverlening van de Zeeuwse Bibliotheek, zorg gedragen voor het tijdig aanleveren van informatie. 11 van de 12 provincies hebben een project of concept ingediend.
- Op basis van (literatuur-)onderzoek door DSP-groep, onderzoek naar de Biblioservicebus in Zeeland en de Kansenskaart vitale bibliotheek² zijn succesfactoren en beoordelingscriteria opgesteld. De lijst met beoordelingscriteria is in samenspraak met Nicoline Hendriks van het Procesbureau Bibliotheekvernieuwing en Astrid van der Kooij van MOVISIE nog aangevuld. De beoordelingscriteria zijn terug te vinden in bijlage 3.
- Voorafgaande aan de telefonische interviews is de lijst met vragen en beoordelingscriteria per email naar alle contactpersonen gestuurd. Dit gaf hen de mogelijkheid het interview voor te bereiden.
- De projectbeschrijvingen zijn voordat het interview plaatsvond bestudeerd en verwerkt in een format.
- De 11 telefonische interviews namen gemiddeld 45 minuten in beslag. Deze werden vaak nog dezelfde dag verwerkt in het format en ter verificatie voorgelegd aan de contactpersonen. Hiermee hadden zij de mogelijkheid om inhoudelijke fouten te corrigeren.
- De gecontroleerde interviewverslagen zoals ingevuld op het format zijn gebundeld en voorgelegd aan een onafhankelijke jury bestaande uit vier personen. Dit zijn Maaïke Dautzenberg, Joost Groenendijk, Astrid van der Kooij (MOVISIE) en Marjan Grootveld (Telematica Instituut). Bij de beoordeling is gebruik gemaakt van het vooropgestelde kader van de vragen en van beoordelingscriteria. Samen met een scoringslijst heeft de jury de 11 uitgebreide projectbeschrijvingen beoordeeld op sterke en zwakke kanten. De 3 nominaties zijn onafhankelijk van elkaar benoemd.
- Tijdens een telefonische vergadering zijn vervolgens per project de sterke en zwakke punten besproken waarna elk jurylid heeft aangegeven wat volgens hem/haar de 3 beste zijn. Toen bleek al meteen dat er unanimitéit bestond tussen 3 van de 4 juryleden. Het vierde jurylid had deels een andere inschatting. Na onderlinge discussie over de sterke en zwakke punten van elk van de projecten is de jury het uiteindelijk wel eens geworden. De uitkomsten worden besproken in het volgende hoofdstuk.

Noot 1 Voor de oproep aan de provincie verwijzen wij naar bijlage 2.

Noot 2 Van der Kooij en Van Arum (2006) *De Kansenskaart vitale bibliotheek*, NIZW/MOVISIE Utrecht.

3 Juryrapport van de 11 nominaties

3.1 De jury

De jury bestaat uit vier onafhankelijke leden die op verschillende wijzen betrokken zijn bij het bibliotheekwerk.

- Joost Groenendijk is junior onderzoeker bij DSP-groep. Relevante projecten op het gebied van bibliotheekvernieuwing zijn onder andere een lopend onderzoek naar de effecten van schaalvergroting en netwerkvorming op de bedrijfsvoering van 22 basisbibliotheken in Noord-Brabant en een adviesrapport voor de gemeente Bloemendaal om het toekomstige cultuurbeleid vorm te geven.
- Maaïke Dautzenberg is senior adviseur bij DSP-groep. Bij IVA Beleidsonderzoek en Advies leidde zij een onderzoek naar bibliotheekvernieuwing in Nederland. Bij DSP-groep voerde zij het onderzoek uit naar de succesfactoren van de publiekprivate samenwerking met als casus de samenwerking tussen de Zeeuwse bibliotheek en private partijen zoals de Rabobank.
- Astrid van der Kooij is werkzaam bij MOVISIE. Zij houdt zich bezig met sociaal beleid op het platteland, de ontwikkeling van multifunctionele accommodaties, en bewonersparticipatie. Zij is onder andere betrokken geweest bij het opstellen van de Lokale handreiking Kansenkaart vitale bibliotheek, Ondersteuning Agenda Vitaal Platteland en samenwerken in multifunctionele accommodaties.
- Marjan Grootveld maakt deel uit van de wetenschappelijke staf van Telematica Instituut in Enschede. Daar is zij betrokken bij ontwikkelingen op het gebied van multimediamanagement, software en ICT die tot innovaties kunnen leiden in de producten, diensten en processen.

3.2 Keuze van projecten

De jury heeft de volgende drie concepten voorgedragen ter bekroning met de bibliotheekvernieuwingsprijs van het jaar 2006 – 2007.

Limburg, Hotelbibliotheek Beesel - 1^e prijs

Sinds september 2006 is het bibliotheekfiliaal in het hotel-restaurant 'Herberg De Bongerd' geopend. Dit initiatief verdient volgens de jury de eerste prijs omdat in hoge mate voldaan is aan de criteria. Zo is er sprake van hoge klanttevredenheid, men heeft lef getoond, er is een gebruikersovereenkomst voor maar liefst 20 jaar, er is sprake van bestuurlijke inbedding, het concept is innovatief en vernieuwend, de bewoners uit het dorp zijn nauw betrokken geweest bij de opzet en bovenal is sprake van een originele invulling. Een dreigend probleem heeft men opgelost en iedereen is daar sterker uitgekomen.

We verwachten niet dat het resultaat in Beesel makkelijk overdraagbaar is vanwege de horecacomponent, maar het proces bevat wel een aantal overdraagbare elementen.

Gelderland, Media-Mover - 2^e prijs

In het toekomstige Kulturhus in Kootwijkerbroek (gemeente Barneveld) wil de bibliotheek gebruik maken van de nieuwe mobiele bibliotheekdienstverlening 'Media-Mover' van Biblioservice Gelderland. Deze nieuwe bibliotheekvoorziening, een flexibele verrijdbare kast, is door Biblioservice Gelderland, in afstemming met 7 basisbibliotheekdirecteuren, ontwikkeld. De Media-Mover kan aansluiten bij andere voorzieningen dan de bibliotheek. Daarmee is het een slim concept, met de mogelijkheid van digitale dienstverlening, waardoor het meer dan een boekencollectie of informatie biedt. Het wordt mogelijk om naar de mensen toe te gaan en dus vraaggericht te opereren. Sterk aan dit concept is de wetenschap dat verschillende gemeenten interesse hebben getoond. Binnen afzienbare tijd zullen zij aan de slag gaan met de Media-Mover. Daarnaast is er vanuit de samenwerkende partners duidelijk belangstelling voor technologische vernieuwing, waarbij we verwijzen naar RFID en het op elkaar afstemmen van softwarewensen. Het is de inschatting van de jury dat als men zelf zulke interesse heeft (naast de primaire dienstverlening), men in de toekomst minder snel afhankelijk wordt van externe partners dan wanneer men die interesse en kennis moet inkopen. Om deze redenen verdient de Media-Mover uit Gelderland in de ogen van de jury de tweede prijs.

Een minder sterk punt aan de Media-Mover is dat de concrete invulling buiten het product nog niet duidelijk is. Bovendien zijn de bibliotheekfuncties die worden ingezet beperkt. Het gaat vooral om kennis en informatie en minder om ontmoeting.

Noord-Brabant, Servicepunt - 3^e prijs

Het in februari 2007 geopende Servicepunt in Nieuw-Vossemeer is een concept waarbij de bibliotheek wordt ingezet als instrument bij het verbeteren van de leefbaarheid. Het Servicepunt is gevestigd in zorgcentrum De Vossemeren. Bezoekers hebben er toegang tot alle diensten van het bibliotheeknetwerk.

Sterk aan het project is de samenwerking met het dorp en de bredere functie van de bibliotheek (onder andere educatie en cultuur). Men werkt met vrijwilligers die kennis hebben van de lokale situatie. Bewoners zijn betrokken bij de invulling van het concept en de resultaten uit een klanttevredenheidsonderzoek zijn positief.

Een klein minpunt van het servicepunt is de afhankelijkheid van het zorgcentrum in verband met een geplande verhuizing in de toekomst. Het management van het zorgcentrum is overigens wel zeer enthousiast en op zich hoeft afhankelijkheid van een zorgcentrum geen probleem te zijn.

3.3 Beschrijving overige projecten

Voor de volledigheid beschrijven we ook de overige projecten in het kort.

Drenthe, leescafé IVO - Informatie voor ouderen

In Coevorden wordt op eind september 2007 Leescafé IVO (Informatie voor ouderen) officieel geopend. Het initiatief, een vorm van een servicepunt waar vier partijen samenwerken, heeft geleid tot een kleinschalig leescafé met een kleine collectie grootletterboeken, een aantal luisterboeken en de mogelijkheid om kranten en tijdschriften te lezen.

Sterk punt in Drenthe is dat de samenwerkende partijen zich allen duidelijk richten op één doelgroep. De uitleenfunctie wordt gecombineerd met het

bieden van informatie én ontmoeting, waardoor het totaalaanbod wordt versterkt. De vernieuwing zit vooral in de geboden dienstverlening. Om aan te sluiten bij de vraag is een klantenpanel ingesteld. Verder zijn expliciete doelstellingen geformuleerd waarop na verloop van tijd kan worden geëvalueerd.

Een minder sterk punt is dat het leescafé nog officieel moet worden geopend. Daardoor blijft het nog onduidelijk hoe het project zal gaan lopen. Verder is de vernieuwing voortgekomen uit de bibliotheek die een vernieuwingsopdracht had. De vraag van de doelgroep was, met andere woorden, bij aanvang niet duidelijk.

Flevoland, Multi Functioneel Centrum

Bibliotheek Flevomeer in Biddinghuizen nam samen met de vereniging Dorpsbelangen het initiatief om te komen tot een MFC (Multifunctioneel Centrum) in de dorpskern Biddinghuizen. Het definitieve plan is klaar en aan de gemeente aangeboden.

Sterk aan dit project is dat de bibliotheek het initiatief naar zich toe heeft getrokken. Men is dorpsgericht aan de slag gegaan, waardoor grote betrokkenheid bij de inwoners is ontstaan. Hierbij gaat men zeer gedegen (vraaggericht) te werk en wordt zichtbaar draagvlak georganiseerd. Een vernieuwend element is dat men met behulp van internet via zogeheten 'communities' kan communiceren met de inwoners. Er is binnen het dorp behoefte aan een dergelijke voorziening waarmee kan worden geconcludeerd dat de leefbaarheid ook zal vergroten. Al met al is veel reuring binnen het dorp ontstaan.

Minder sterk aan het MFC is de onzekerheid of het ook daadwerkelijk gerealiseerd zal worden. De duurzaamheid kan vooralsnog niet worden gegarandeerd. Voorts heeft men een horizontale programmering ten doel gesteld, maar wat de samenwerking oplevert, blijft nog onduidelijk.

Friesland, Optear Bibleteek

De 'Optear Bibleteek' bestaat uit één of meer mediakasten (Optear modules) en wordt gekenmerkt door de begrippen flexibel, doelgericht en mobiel. De 'Optear Bibleteek' kan als tijdelijke bibliotheekvoorziening worden ingezet voor scholen, buurthuizen, zorgcentra en desgewenst (dorps)winkels. Het is een innovatief concept dat naar de mensen toe gaat.

De 'Optear Bibleteek' is vooral een bibliotheekvoorziening die gekoppeld wordt aan de bestaande bibliobus, waarmee de flexibiliteit van het concept zijn grenzen kent.

Groningen, Digitaal loket dorpsvoorzieningen

De steunstee is een centraal gelegen ruimte in het dorp waar bewoners gebruik kunnen maken van diverse diensten. Eind 2007 komt er een servicepunt bibliotheek en een digitaal loket in de steunstee.

Sterk aan dit project is de nauwe samenwerking met de welzijnsinstelling en de koppeling van diensten aan bestaande voorzieningen. Door de samenwerking kan informatie worden ontsloten en dat kan worden ingezet als kwaliteit. Bovendien sluit men aan op bestaande financiering en bestaand beleid waardoor op de lange termijn meer kans is op borging. Met de keuze voor opleiding en beroep wordt aangesloten op de lokale context en daarnaast investeert men in bijscholing van steunsteebeheerders.

Minder sterk is dat het onduidelijk blijft hoe groot de behoefte is aan een digitale voorziening in de steunstee. Eind 2007 zal het digitaal loket dorpsvoorzieningen operationeel zijn.

Noord-Holland, Info 'N'oord

Info(n)oord in Heerhugowaard is sinds juni 2007 een informatievoorziening gevestigd in de bibliotheek van de kleine kern Noord. In die voorziening zijn diverse partners fysiek ondergebracht en naar inrichting te onderscheiden. De partners zijn de gemeente, Woonwaard Noord-Kennemerland en Rabobank Alkmaar e.o (met een Rabo Contact Punt).

Sterk aan dit project is de betrokkenheid van zowel private als publieke partners. Men deelt de ruimte en bovendien heeft de bibliotheekmedewerker een bredere functie gekregen. De vraag van burgers is in kaart gebracht en er ligt een overeenkomst voor drie jaar.

Aan de andere kant zijn resultaten nog niet beschikbaar, en zijn er nog niet veel zichtbare activiteiten van de grond gekomen. De bibliotheekfunctie blijft vrij smal; educatie, cultuur of ontmoeting krijgen weinig aandacht. Bovendien is de borging op de lange termijn onzeker. Indien de Rabobank onvoldoende klanten krijgt dan zullen ze zich hoogstwaarschijnlijk moeten terugtrekken.

Overijssel, Holstuhus Olst

In het Kulturhus in Olst zijn sinds 2005 verschillende voorzieningen in één gebouw ondergebracht en vormen van samenwerking gerealiseerd, zoals een gezamenlijk management. De vorm van dienstverleningscombinaties levert voor alle betrokken partijen - de klant, de dienstenaanbieders en de gemeente - voordeel op.

Sterk aan het Kulturhus in Olst is de samenwerking tussen de partijen. De verschillende partners kunnen elkaar ondersteunen en elkaar bijspringen. De bibliotheek is de informatieleverancier. Deze heeft voor de totstandkoming een belangrijke rol ingenomen. Momenteel investeert men in omscholing van de medewerkers.

Het concept is op papier sterk, maar de leidende rol van de bibliotheek krijgt volgens de jury nog niet voldoende invulling.

Utrecht, Bibliovitaal platteland

Doelstellingen voor het project Bibliovitaal platteland zijn het versterken en innoveren van de bibliobus in de gemeente Houten en het bevorderen van de leescultuur onder jonge kinderen in de gemeente Wijk bij Duurstede. Sterk aan het project is de brede start en het opstellen van sociale kaarten. Daarmee had men de mogelijkheid aan te sluiten bij de lokale problematiek en kon men vraaggericht te werk gaan. Men hanteert expliciete meetpunten. Aan de andere kant is het project niet heel duidelijk overdraagbaar en is het vooral aanbodgericht tot stand gekomen.

Zeeland, Biblioservicebus

Eind 2005 lanceerde de Zeeuwse Bibliotheek een nieuwe dienstverlening in Zeeland: de biblioservicebus. Sterk aan dit project is de samenwerking tussen publieke en private partijen. Met de bibliobus is er de garantie voor een voorziening die anders niet in dat gebied aanwezig zou zijn. Men biedt ook meer dan alleen een bibliotheekfunctie. Er is een businessplan en er zijn heldere kwantitatieve doelstellingen opgesteld. Dit vormt een goede basis voor de toekomst.

Daar tegenover staat dat geen concreet behoefteonderzoek gedaan is. De functie van ontmoeting en educatie is volgens de jury nog niet heel expliciet aanwezig, en daarnaast is men voor een groot gedeelte afhankelijk van subsidies.

Bijlagen

Bijlage 1 Onderzoeksbevindingen

1 Drenthe - Leescafé IVO (Informatie voor ouderen) in Coevorden

Aandachtspunten	Invulling
A. Initiatieffase	
<ul style="list-style-type: none"> • Korte beschrijving • Van wie komt het initiatief tot samenwerking? Hoe zijn vragende partij, overheid, bibliotheekbranche en (private) partners betrokken geraakt? • Waar komt de urgentie vandaan? Wat zijn de belangen van de partijen? • Is de meerwaarde van de PPS voor iedereen duidelijk? 	<ul style="list-style-type: none"> • In Coevorden wordt op maandag 24 september 2007 Leescafé IVO (Informatie voor ouderen) in Coevorden officieel geopend. Het initiatief, een vorm van een servicepunt waar vier partijen samenwerken, heeft geleid tot een kleinschalig leescafé met een kleine collectie grootletterboeken, een aantal luisterboeken en de mogelijkheid om kranten en tijdschriften te lezen. • Het initiatief tot samenwerking voor het project komt van de bibliotheekmanager Coevorden. De aanleiding komt voort uit de vernieuwingsagenda 2006 van de gemeente Coevorden om als instelling op zoek te gaan naar uitbreiding van de vraaggerichte dienstverlening en een samenwerking aan te gaan met andere organisaties. Dit om een meervoudig dienstenaanbod te creëren voor oudere bewoners. De beleidsmedewerker van de gemeente Coevorden adviseerde om in het kader van samenwerking met anderen contact op te nemen met woningbouwcorporatie Domesta, een instelling die bezig is met de invulling van haar maatschappelijke rol en zich o.a. oriënteert op het thema leefbaarheid. De appartementencomplexen waar het leescafé is gevestigd waren in eerste instantie bedoeld als algemene complexen voor iedereen, maar deze bleken vooral interessant voor ouderen. De ruimte biedt een vorm van service aan de gebruikers. De gemeente gebruikte de ruimte voorheen als loket. Deze voorloper van het wmo-loket verhuisde naar het gemeentehuis zodat de ruimte leeg kwam te staan en een nieuwe bestemming (informatie op locatie) werd gevonden. Het was een samenspel van ideeën die bij elkaar kwamen. • De opdracht voor de voorziening komt zoals vermeld voort uit de vernieuwingsagenda. Domesta (woningcorporatie) bleek ook op zoek naar andere vormen van dienstverlening en de samenwerking was een feit. Stichting Welzijn 2000 bleek later ook een gewenste partner vanwege het contact met ouderen. Zij maken gebruik van zgn. seniorenvoorlichters die huisbezoeken afleggen bij alle 75+ bewoners. De bewoners hebben nu een openbare plek waar ze bereikbaar zijn. Ook Icare heeft een spreekuur in de ruimte op de dinsdagmiddag en doet ook aan huisbezoeken. Met name het aanbod op het gebied van 'anders lezen' zal door zowel seniorenvoorlichters als de Icare-wijkverleegster worden meegenomen op de huisbezoeken. • Voor de gebruikers is nog niet heel duidelijk wat de meerwaarde is. De consequenties van de Wmo zijn nog niet duidelijk voor de ouderen en dit scheidt soms verwarring. Promotie en actieve benadering van klanten heeft de hoogste prioriteit na de officiële opening eind september 2007. Bewoners hebben al een nieuwsbrief ontvangen om meer duidelijkheid te krijgen.

<ul style="list-style-type: none"> • Op welke manier zijn klanten en bewoners bij het project betrokken? • Is er marktonderzoek gedaan en de behoefte in kaart gebracht? • Wat geeft de doorslag voor het succes? Wat voegt het toe? 	<p>Voor de partners is het overleg een meerwaarde. Vragen van hulp aan elkaar wordt makkelijker. Mogelijk wordt een dergelijk project opgezet in een ander dorp binnen de gemeente.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is een klein onderzoek gehouden onder bewoners om te kijken wie bereid was zitting te nemen in een klankbordgroep. Met de klankbordgroep werd vergaderd en zij peilden behoeften en vragen van bewoners. Hieruit bleek o.a. dat er behoefte was aan een aanspreekpunt voor de wijkverpleegkundige (Icare) • Na een kleine enquête is gebleken dat er behoefte is aan een plek voor ontmoeting en ontwikkeling. • Sinds 23 mei is de locatie officieus geopend. Deze opening voor de leden was speciaal voor de klankbordgroep, direct betrokkenen partijen en mensen van de gemeente. De ruimte is niet heel groot. Er kunnen 12 tot 14 mensen in. De locatie is goed bereikbaar. • Er is vergaderd met commissie (alle deelnemende partijen) en klankbordgroep. Dhr. Bartelds is trekker en mw. Haan ondersteunt hem. Beiden zijn medewerkers van de bibliotheek. De bibliotheek heeft een prominente coördinerende rol in het geheel. • Andere partijen dragen momenteel niet bij in financiële zin. Domesta stelt gratis een ruimte beschikbaar en twee ochtenden een huismeester. Welzijn 2000 dragen de kopjes en theedoeken bij en 1 dagdeel een medewerker. Alle partijen bezetten tenminste 1 dagdeel de locatie (bibliotheek 2 dagdelen), zodat het servicepunt alle werkdagen geopend is.
<p>B. Planvorming</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Is er sprake van vernieuwing en innovatie? • Welke bijdrage levert de bibliotheek aan de doelen van samenwerkingspartners? • Het project heeft een plaats in de lokale vernieuwingsagenda • Afspraken over projectdoelen, taken, verantwoordelijkheden en resultaten zijn vastgelegd • Deskundigheid om doelen te realiseren en project uit te voeren 	<ul style="list-style-type: none"> • Ja, de stap om naar de bibliotheek te gaan was voor veel bewoners blijkbaar te groot, terwijl nu de bibliotheek naar de mensen komt –informatie op locatie- er blijkbaar wel in een behoefte wordt voorzien. Ook de samenwerking met uiteenlopende partijen die samen tot een nieuw dienstenaanbod leidt is innovatief. Dit is in Drenthe het eerste project dat deze invulling krijgt. • De bibliotheek helpt en draagt bij aan de inrichting van de ruimte. Het leescafé is een ontmoetingsplek geworden. Het is een trekpleister waardoor mensen komen voor een kop koffie en in contact komen met de partners. • In de vernieuwingsagenda 2006 en 2007 is opgenomen dat vanuit het proces bibliotheekvernieuwing ook verbreding van de dienstverlening gestimuleerd en geoptimaliseerd dient te worden in samenwerking met derden. • In notulen zijn afspraken vastgelegd. Het project is officieus van start gegaan in mei. Officieel in september 2007. • Er is vanuit de provinciale serviceorganisatie (PBc Drenthe) ondersteuning geweest voor het schrijven van de subsidieaanvraag. De subsidie is namens het Drents Netwerk Bibliotheken ingediend bij de provincie.

<ul style="list-style-type: none"> • Draagvlak en bestuurlijk commitment op relevante niveaus (rijk, gemeente, provincie en private partners) 	<ul style="list-style-type: none"> • Vanuit de provincie is € 10.000 beschikbaar gesteld voor nieuwe vormen van dienstverlening in kleine kernen en wijken. De bibliotheek kan er nu vier jaar mee vooruit. Salariskosten: uit de huidige formatie zullen de salariskosten worden gehaald. Nieuw voor oud beleid. Verschuiven van taken en het maken van andere prioriteiten. De rest (collectie) wordt vanuit de bibliotheek in Coevorden gedaan. Bestuurders staan er achter. De gemeente is geïnteresseerd in de ervaringen die opgedaan worden met het project en wil in het kader van verdere invulling van het wmo-loket in het buitengebied deze ervaringen gebruiken voor eveneens een rol van de bibliotheek hierin.
<p>C. Uitvoering en realisatie</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Zijn activiteiten zoals gepland op gang gekomen? • Is er ruimte voor aanpassing in de uitvoering? • Welke functie(s) van de bibliotheek versterkten het proces van samenwerking, en welke maken het lastiger? • Beïnvloedt de samenwerking de functie van de bibliotheek in de kern? 	<ul style="list-style-type: none"> • In de maand september zullen diverse actiepunten en voorstellen voor verdere activiteiten worden geïnventariseerd en vanaf oktober op gang komen. • Ja, op 23 mei gestart, maar eigenlijk zou het pas in september moeten vanwege vakanties e.d. Er is gekozen om (officieus) eerder te starten om vooral in de uitvoering, op basis van de eerste ervaringen, nog aanpassingen te kunnen doen. De ruimte is gelegen onder een van de appartementencomplexen. De bewoners maken er het meest gebruik van. 's Middags eventueel ook open. Nu worden mogelijk vrijwilligers ingezet als ondersteuning bij de dienstverlening en voor b.v. huishoudelijke klusjes. • De ontmoeting en sociale activering ontstaat omdat materiaal wordt aangeboden. Doordat de bibliotheek er zit, komen mensen mogelijk ook met andere zaken. Allemaal geef je informatie, maar het wordt een servicepunt. • Vorm van bestelbieb is ontstaan. Er is een mogelijkheid om gratis boeken te bestellen. • Mensen zijn een beetje afwachtend, maar er is al wel een groepje mensen dat de weg ernaar gevonden heeft. Ook mensen zonder enige lees traditie zijn nieuwsgierig. Uit het onderzoek blijkt dat veel bewoners informatie verkrijgen via derden (buren, familie, etc.) en niet via de bibliotheek. Het zal een plek krijgen binnen de gemeenschap. Andere gemeenten reageren enthousiast.
<p>D. Evaluatie</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Is er voorzien in een evaluatiemoment? En zo ja, wat zijn de meetpunten? • Draagt het project bij aan de doelstellingen? • Worden resultaten gehaald? • Is onderzocht wat klanten en 	<ul style="list-style-type: none"> • Het is geopend en in juni is een vergadering geweest. Evaluatie is constant. Men overlegt constant. Het is wel nodig om regelmatig te overleggen. De klankbordgroep zal een prominente rol blijven spelen. Meetpunten zijn het aantal nieuwe leden, het gebruik van het leescafé, registratie van vragen van gebruikers aan de diverse instellingen, aantallen deelnemers bij activiteiten zoals lezingen cursussen etc. • In juni hebben 2 nieuwe leden zich aangemeld. Verspreid over aantal jaar wordt naar 17 mensen gestreefd. Dit is nog niet in zicht. In augustus is er al sprake van een toename van het aantal bezoekers. • Nvt. • Zit nog niet in de planning, maar je moet het wel een aantal

investeerdere ervan vinden?	jaren de kans geven en continu waar nodig in de uitvoering aanpassingen doen.
E. Verankering en overdacht	
<ul style="list-style-type: none"> • Is het project als voorbeeld voor andere basisbibliotheken binnen de provincie of landelijk beschreven? • Kan de overdraagbaarheid naar andere kleine kernen worden gespecificeerd? • Het project is verankerd in bedrijfsvoering / beleid van betrokken organisaties 	<ul style="list-style-type: none"> • Er is geen businessplan, maar wel een promotieplan. Voor het project is namens het Drents Netwerk Bibliotheken subsidie aangevraagd bij de provincie. Dit project 'Dienstverlening in Kernen en wijken', en voornamelijk de ervaringen die er mee worden opgedaan moet overdraagbaar zijn richting andere bibliotheekorganisaties binnen het Drents Netwerk. • In andere kernen is er de mogelijkheid om dit project in te voeren, maar dit is nog in een pril stadium. Mocht dit actueel worden dan is er de mogelijkheid om een en ander snel over te dragen • Voor de bibliotheek geldt dat het project een invulling is van nieuw voor oud beleid. Het maken van nieuwe keuzes v.w.b. de inzet van personeel en overige middelen (o.a. collectie) uit de huidige budgetten. Ook de overige organisaties hebben een vergelijkbaar beleid. Voor alle deelnemers is het vergroten van het publieksbereik een belangrijk motief om mee te werken aan een dergelijk servicepunt, waardoor het bereik groter zal zijn doordat je van elkaars diensten gebruik kunt maken.

2 Flevoland - Multi Functioneel Centrum in Biddinghuizen

Aandachtspunten	Invulling
A. Initiatieffase	
<ul style="list-style-type: none"> • Korte beschrijving • Waar komt de urgentie vandaan? • Hoe zijn vragende partij, overheid, bibliotheekbranche en (private) partners betrokken geraakt? • Is er marktonderzoek gedaan en de behoefte in kaart gebracht? • Van wie komt het initiatief tot samenwerking? Op welke manier zijn klanten en bewoners bij het project betrokken? 	<ul style="list-style-type: none"> • Bibliotheek Flevomeer in Biddinghuizen nam samen met de vereniging Dorpsbelangen het initiatief om te komen tot een MFC (Multifunctioneel Centrum) in de dorpskern Biddinghuizen. Het definitieve plan is klaar en aan de gemeente aangeboden. • In de jaren '60 zijn er na de drooglegging van de polder initiatieven opgezet en voorzieningen gerealiseerd zonder rekening te houden met vervanging. Bij overdracht van de voorzieningen aan de nieuwe gemeenten is geen bruidsschat meegegeven. De gemeente heeft nooit geld gereserveerd voor vervanging en het oplossen van problemen die de laatste jaren aan het licht zijn gekomen. Na veertig jaar gebruik moet in een keer veel vervangen worden. Het voorstel was daarom om een en ander samen te voegen. • In 2002 werd de bibliotheek Flevomeer in Biddinghuizen geconfronteerd met toenemende tekorten op de begroting. De gemeente heeft daarop tot drie keer toe een commissie in het leven geroepen, waar de bibliotheek ook deel van uit maakte. De commissie kreeg tot taak de alternatieve huisvesting van bibliotheken Biddinghuizen en Swifterband te onderzoeken met als doel de exploitatielast te verlichten. Parallel hieraan was sinds 2003 was in Biddinghuizen een actiegroep actief, die aandacht vroeg voor o.a. de positie van de bibliotheek. • Begin 2006 zijn alle partijen door de bibliotheek en dorpsbelangen uitgenodigd en is de problematiek van het dorp uitgelegd. De aanwezige organisaties als De Meerpaal, bibliotheek, Icare, Coloriet, OFW, scholen en Dorpsbelangen zijn vervolgens uitgenodigd mee te doen in een initiatiefgroep. Zij vormen samen met de kerken nog steeds het hart van deze groep. De initiatiefgroep heeft zich tot de plaatselijke politici gericht met het verzoek mogelijkheden te scheppen voor een MFC of kulturhus waar ook onderdak dient te zijn voor scholen. • De bibliotheek nam samen met de vereniging Dorpsbelangen (circa 40% van het dorp is lid) het initiatief om een initiatiefgroep MFC in te stellen. De locatie van de bibliotheek werd beschikbaar gesteld voor de initiatiefgroep (documentatie, onderzoek en vergaderingen). De groep bestaat uit vele partners die actief zijn op de brede maatschappelijke terreinen van onderwijs, welzijn, zorg en sport. Zowel de gemeente als de initiatiefgroep hebben in 2006 notities opgesteld. De initiatiefgroep (lees: bibliotheek en Dorpsbelangen als eerste partij) hebben alle verenigingen, organisaties en groepen in het dorp geïnterviewd en op grond daarvan een analyse opgesteld. In de notitie van de Initiatiefgroep zijn vervolgens een visie, de meerwaarde van samenwerking, een programma van eisen en modellen voor exploitatie beschreven op basis waarvan de MFC kan worden ontwikkeld. De initiatiefgroep heeft op grond van haar analyse vooral ingezet op de door een MFC te verbeteren leefbaarheid van het dorp. Deze eerste notities zijn

<ul style="list-style-type: none"> • Wat zijn de belangen van de partijen? • Is de meerwaarde van de PPS voor iedereen duidelijk? 	<p>naast elkaar gelegd om vast te stellen wat de overeenkomsten en wat de verschillen zijn. De gemeente veronderstelt dat een MFC als voorzieningencentrum niet te bekostigen is. De bibliotheek is het daar niet mee eens, want er kan worden gezocht naar andere mogelijkheden. De in de Initiatiefgroep samenwerkende partijen hebben al een overeenkomst getekend. Zij hebben er met de bewoners belang bij dat dit project door gaat.</p> <p>In juli 2007 vond een mini-conferentie plaats met inbreng vanuit Movisie, een Friese woningbouwcorporatie, een stedenbouwkundige en de mensen uit Biddinghuizen zelf. De bijeenkomst deed de aanwezigen zich realiseren dat er veel mogelijk is. Door de provincie Flevoland werd een bijdrage in het vooruitzicht gesteld.</p> <p>De opgestelde einddocumenten met bouwkundig en financiële analyse zijn in de vorm van scenario's overhandigd. Nu is het zaak dat het College overlegt en dat de Raad een uitspraak doet. In het najaar volgt een besluit.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Met een horizontale programmering kan de bibliotheek bijdragen aan de belangen van de partners. De partners hebben het voornemen om inhoudelijk samen te werken zodat ook de kwaliteit van het aanbod versterkt. Verder denkt men door het delen van de ruimte de exploitatiekosten laag te kunnen houden. • Voor de samenwerkende partners is de meerwaarde duidelijk. Met de realisatie van een Multifunctioneel Centrum dat onderdak biedt aan scholen, bibliotheek, kinderopvang, jeugdropvang, peuterspeelzaal, kerken, dorps huis, zorginstellingen en sport kan meerwaarde worden gerealiseerd op het gebied van de leefbaarheid van het dorp en op het gebied van gezondere en inventievere exploitatie en beheer van de huisvesting. Daarnaast kon ook zeker een verbetering van de dienstverlening aan de gebruikers worden gerealiseerd. De benodigde investering wordt geschat op tien tot veertien miljoen euro. In de aangeboden notitie is het bedrag teruggebracht tot ca. 9 miljoen.
<p>B. Planvorming</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Is er sprake van vernieuwing en innovatie? 	<ul style="list-style-type: none"> • Bibliotheekinhoudelijk is gedurende het project de informatiefunctie, documentatiefunctie, de ontmoetingsfunctie en de functie van de bibliotheek met betrekking tot het maatschappelijk debat fors ontwikkeld en vernieuwd. Het gaat momenteel vooral over de manier waarop de bibliotheek samen met andere organisaties, instellingen en verenigingen probeert de leefbaarheid van het dorp Biddinghuizen op peil te houden. Vernieuwend voor het samenwerkingsproces is bijvoorbeeld dat via het internet met 'communities' is gewerkt. Dit gaf mogelijkheden voor opinie en gesprek. Men heeft daarnaast telkens geprobeerd om taal (informatie) te koppelen aan beelden (foto's). Verder is men ook "telkens de boer op gegaan", aldus De Vries. "Marketingmodellen zijn veelal gebaseerd op cijfers en aannames, maar als je mensen spreekt en werkelijk serieus neemt, weet je wat belangrijk is. Dan krijg je schat aan informatie boven. Het was een verbaal jaar."

<ul style="list-style-type: none"> • Welke bijdrage levert de bibliotheek aan de doelen van samenwerkingspartners? • Zijn afspraken over projectdoelen, taken, verantwoordelijkheden en resultaten zijn vastgelegd? • Deskundigheid om doelen te realiseren en project uit te voeren • Draagvlak en bestuurlijk commitment op relevante niveaus (rijk, gemeente, provincie en private partners) 	<ul style="list-style-type: none"> • De dienstverlening zal vooral gericht zijn op onderwijs en kinderen enerzijds en ouderen anderzijds. Verder zal de bibliotheek een veranderende informatieve en educatieve functie krijgen vanwege informatiediensten en een centrale balie. De corporatie wil de stichtingskosten voor haar rekening nemen. Zij dragen bij aan gebouwen die ondersteunend kunnen zijn voor het woonklimaat. Daar tegenover staat dat zij de huurpenningen kunnen opstrijken. Verder willen bewoners van Biddinghuizen een voorzieningshart in het dorp. • Er is eenduidigheid vanuit de initiatiefgroep. Zij vertellen een professioneel verhaal namens de partners. • Verschillende deskundigen zijn betrokken bij het project. • De provincie Flevoland heeft de MFC tot speerpunt benoemd. Daarnaast zijn zij i.h.k.v. vitaal platteland een gesprekspartner en het loket naar Europese subsidies. •
<p>C. Uitvoering en realisatie</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Zijn activiteiten zoals gepland op gang gekomen? • Is er ruimte voor aanpassing in de uitvoering? • Welke functie(s) van de bibliotheek versterkten het proces van samenwerking, en welke maken het lastiger? • Beïnvloedt de samenwerking de functie van de bibliotheek in de kern? 	<ul style="list-style-type: none"> • Nee. In de startnotitie staat vermeld dat de bouwfase oktober 2007 van start moet gaan. In september wordt een besluit genomen. • Ja. Juist door zo veel samen te doen in de definitie- en startfase kon men komen tot horizontale programmering. Een nieuwe taal die perspectief biedt voor de komende jaren. • De informatieve functie, de debat en ontmoetingsfunctie en de educatieve functie versterkten het proces van samenwerking. Geen van de overige functies maakten het proces lastiger. • Ja.
<p>D. Evaluatie</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Is er voorzien in een evaluatiemoment? En zo ja, wat zijn de meetpunten? • Draagt het project bij aan de doelstellingen? • Worden resultaten gehaald? 	<ul style="list-style-type: none"> • De initiatiefgroep overlegt elke twee weken. Daarnaast zijn er werkgroepen in het leven geroepen. Per projectfase zijn evaluatiemomenten ingelast en zijn go/no go beslissingen genomen. • De doelstellingen van de eerste fase zijn behaald. Er is namelijk een visie ontwikkeld door de initiatiefgroep in dialoog met inwoners, organisaties en gemeente. Een visie op leefbaarheid die inmiddels al consequenties heeft voor het programma – aanbod van diverse instellingen. • Tot nu toe bestaat de financiering uit Europese subsidie en een financiële injectie van de gemeente Dronten. Er zal nog een aanzienlijk bedrag moeten worden opgebracht om het Multifunctioneel Centrum te laten slagen. De financiering is nog niet rond, maar de gemeente en haar inwoners hebben er vertrouwen in dat de benodigde middelen gevonden zullen worden. • De initiatiefgroep is zeer breed samengesteld. (van confessio-

<ul style="list-style-type: none"> • Is onderzocht wat klanten en investeerders ervan vinden? 	<p>neel tot politiek). Lokale verenigingen en bewoners spelen een prominente rol. Het wordt omschreven als een manier van werken die in de jaren 60 van de vorige eeuw bekend stond als Opbouwwerk in Bijzondere Situaties.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bewoners en belangenverenigingen zijn in een vroeg stadium betrokken.
<p>E. Verankering en overdacht</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Is het project als voorbeeld voor andere basisbibliotheken binnen de provincie of landelijk beschreven? • Kan de overdraagbaarheid naar andere kleine kernen worden gespecificeerd? • Het project is verankerd in bedrijfsvoering / beleid van betrokken organisaties 	<ul style="list-style-type: none"> • Momenteel wordt een overdrachtsdocument beschreven voor andere basisbibliotheken. • Zie hierboven. • Ja: de kosten van het project zijn door de deelnemende partners zelf opgebracht evenals door de inwoners van het dorp.

3 Friesland - Optear Bibletheek in Leeuwarden

Aandachtspunten	Invulling
A. Initiatiefase	
<ul style="list-style-type: none"> • Korte beschrijving • Van wie komt het initiatief tot samenwerking? • Hoe zijn vragende partij, overheid, bibliotheekbranche en (private) partners betrokken geraakt? • Waar komt de urgentie vandaan? • Wat zijn de belangen van de partijen? • Is de meerwaarde van de PPS voor iedereen duidelijk? • Op welke manier zijn klanten en bewoners bij het project betrokken? • Is er marktonderzoek gedaan en de behoefte in kaart gebracht? • Wat geeft de doorslag voor het succes? Wat voegt het toe? 	<ul style="list-style-type: none"> • De 'Optear Bibletheek' bestaat uit één of meer mediakasten (Optear modules) die gekenmerkt wordt door de begrippen flexibel, doelgericht en mobiel. De 'Optear Bibletheek' kan als tijdelijke bibliotheekvoorziening worden ingezet voor scholen, buurthuizen, zorgcentra en desgewenst (dorps)winkels • De 'Optear Bibletheek' is een initiatief van Bibliotheekservice Fryslân en ontwikkeld in samenwerking met Proob Bibliotheekinrichting en Jos Visser Carrosserie. Dhr. Douwes werkt voor Bibliotheekservice Fryslân bij de afdeling productontwikkeling. • De vragende partij -zes basisbibliotheken- merkte dat de bibliobus financieel onder druk kwam te staan en Bibliotheekservice Fryslân wilde daarvoor een alternatief bieden. Na de ideefase kwamen Proob en Visser in zicht. De vraag was of zij het product op ware grootte konden maken. Beide organisaties hebben risico willen dragen in de verdere ontwikkeling van het product. Daarbij was Proob verantwoordelijk voor de uitwerking van het prototype en de toepassingen van het product. Jos Visser Carrosserie is verantwoordelijk voor de uitwerking van de 'Optear Bibletheek' als Systeem voor de bibliobus en de realisatie van voorzieningen voor het transport. • Vergroten van leefbaarheid in kleine kernen door middel van concept dat flexibel is, maatwerk kan bieden en voldoende mobiliteit kan waarborgen. Bibliotheek naar de klant brengen was de aanzet en eerste gedachte. Men ging kijken of een product kon worden ontwikkeld wat aan deze vereisten voldeed. De ontwikkeling heeft veel tijd gekost, ook op vrijwillige basis. • Voor Proob en Visser is het vooral het versterken van de marktpositie en bekendheid als innoverend producent. Dit zijn puur zakelijke belangen. • Bibliotheekservice Fryslân was zelf niet in staat de producten te produceren. De meerwaarde lag in de combinatie van technische kennis bij de partners en de functionele knowhow bij Bibliotheekservice Fryslân. • Midden 2005 zijn bibliotheken betrokken geraakt en geïnformeerd over mogelijkheden. De 'Optear Bibletheek' is ontwikkeld voor kleine kernen. Daarnaast wordt de Optear module aangeboden als roll/on - roll/off systeem. • Er is geen specifiek marktonderzoek gedaan bij "de klant achter de klant", maar in het rapport <i>zoek de combinatie</i>, voor het oprichten van een staalkaart voor kleine kernen binnen Fryslân is gebruik gemaakt van een onderzoek naar de leefbaarheid in de kleine kernen. • De 'Optear Bibletheek' bestaat uit één of meer mediakasten (Optear modules). De modules vormen een flexibele bibliotheekvoorziening die wordt uitgesteld wanneer het nodig is. Dit betekent dat de ruimte buiten de openingsuren van de bibliotheekvoorziening beschikbaar is voor andere activiteiten. Maatwerk voor scholen, buurthuizen, verzorgingshuizen, uit-

	leenpunten, huur / projectcollectie. Bij kleine kernen en dorps-huizen is behoefte aan boeken, maar wordt ook geschipperd met ruimte. Tenslotte is sprake van mobiliteit.
B. Planvorming	
<ul style="list-style-type: none"> • Is er sprake van vernieuwing en innovatie? • Welke bijdrage levert de bibliotheek aan de doelen van samenwerkingspartners? • Het project heeft een plaats in de lokale vernieuwingsagenda • Afspraken over projectdoelen, taken, verantwoordelijkheden en resultaten zijn vastgelegd • Deskundigheid om doelen te realiseren en project uit te voeren • Draagvlak en bestuurlijk commitment op relevante niveaus (rijk, gemeente, provincie en private partners) 	<ul style="list-style-type: none"> • Uitgangspunt van het project was de ontwikkeling van een product voor bibliotheekvoorzieningen in kleine kernen. Centrale gedachte is het bieden van een 'tijdelijke' bibliotheekvoorziening voor scholen, buurthuizen, zorgcentra en desgewenst (dorps)winkels waarbij het aanbod en de functionaliteit afgestemd kan worden op de beoogde doelgroep. 'Optear Bibliotheek' is een kastsysteem voor een flexibel en doelgericht aanbod. • Aan de bibliotheken en in samenwerking daarmee worden servicepunten flexibel ingericht. Doel is de drempel weg te halen. • De gemeenten hebben de visie de leefbaarheid op het platteland te vergroten. Het kastsysteem is een innovatief middel om bij te dragen aan die doelstelling. • Eerste idee kwam in de tweede helft 2004. Toen is een schaalmodel gemaakt en het eerste contact gezocht met Proob. Er zijn momenten geweest tijdens de ontwikkeling dat er onduidelijkheid was over wie welk deel van de markt had. De partijen hebben dit opgelost door in gesprek te blijven. • De deskundigheid is in huis gehaald door o.a. in zee te gaan met Proob en Jos Visser Carrosserie. • Vanuit de eigen organisatie wordt dit gedaan. Uit andere provincies komen positieve reacties. De middelen in het bibliotheekwezen zijn niet ruim bemeten, maar binnen Friesland is men wel heel direct bezig om bibliothekenservicepunten mee te nemen in het ontwikkelingstraject.
C. Uitvoering en realisatie	
<ul style="list-style-type: none"> • Zijn activiteiten zoals gepland op gang gekomen? • Is er ruimte voor aanpassing in de uitvoering? • Welke functie(s) van de bibliotheek versterkten het proces van samenwerking, en welke maken het lastiger? • Beïnvloedt de samenwerking de functie van de bibliotheek in de kern? 	<ul style="list-style-type: none"> • Het product is in ontwikkeling maar wordt al wel toegepast op drie plaatsen. In de eerste plaats is dit bij de Bestelbieb zoals Drenthe. De lokale collectie wordt daar door middel van het kastsysteem gepresenteerd. Ten tweede de Bibliobus nieuwe stijl in Friesland. Daar is een dubbele inhoud mogelijk, zodat de collectie op maat en doelgroep wordt toegespitst. Met één voertuig kan het publiek beter bediend worden. De derde toepassing is de Media-mover in Gelderland. • Er is altijd sprake van Maatwerk. Aanpassing is geen probleem. Jos Visser en Proob zijn hier bij betrokken. • Collectieaanbod wordt versterkt. Toegang tot het virtuele aanbod wordt versterkt. De functie als bibliotheek als point of presence wordt versterkt. Binnenrollen en uitrollen. • Ja. Het succes ligt aan de verschillende mogelijkheden die het concept biedt. Met name gaat het om het afsluitbare en het mobiele. Binnenrollen, openklappen en wegwezen. Zodoende werd de toepassing laagdrempelig.

<p>D. Evaluatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is er voorzien in een evaluatiemoment? En zo ja, wat zijn de meetpunten? • Draagt het project bij aan de doelstellingen? Worden resultaten gehaald? • Constante kwaliteitsverbetering en afstemming 	<ul style="list-style-type: none"> • Met Jos Visser Carrosserie die kort op de hoek ligt is constante bijsturing met Bibliotheekservice Fryslân mogelijk • Ja, de doelstelling van fabrikant voor vernieuwend en innovatief wordt gehaald, maar ook de doelstelling voor de bibliotheek aangezien het bijdraagt aan de vergroting van leefbaarheid in kleine kernen. Als een woningcorporatie bijvoorbeeld een 'point of presence' wil, dan kan daar een plek voor worden ingericht. • Is mogelijk.
<p>E. Verankering en overdacht</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is het project als voorbeeld voor andere basisbibliotheken binnen de provincie of landelijk beschreven? • Kan de overdraagbaarheid naar andere kleine kernen worden gespecificeerd? • Het project is verankerd in bedrijfsvoering / beleid van betrokken organisaties 	<ul style="list-style-type: none"> • Op landelijk niveau nog niet (breed) onder de aandacht gebracht. In 2005 wel binnen de provincie in het rapport zoek de combinatie. Via website wordt het nu onder de aandacht gebracht. • Ja, bijvoorbeeld via de website. In Gelderland en Drenthe wordt het kastsysteem momenteel gebruikt. Ook in Gelderland speelt Visser een rol. Daar wordt het concept ook weer verder uitgewerkt. • Binnen de eigen organisatie ligt vast dat men verder kan met de ontwikkeling van het concept.

4 Gelderland - Media-Mover in Kootwijkerbroek

Aandachtspunten	Invulling
A. Initiatieffase	
<ul style="list-style-type: none"> • Korte beschrijving • Waar komt de urgentie vandaan? • Van wie komt het initiatief tot samenwerking? • Hoe zijn vragende partij, overheid, bibliotheekbranche en (private) partners betrokken geraakt? • Wat zijn de belangen van de partijen? • Verschillen met Optear bibliotheek in Friesland 	<ul style="list-style-type: none"> • In het toekomstige Kulturhus in Kootwijkerbroek (gemeente Barneveld) wil de bibliotheek gebruik maken van de nieuwe mobiele bibliotheekdienstverlening 'Media-Mover' van Biblio-service Gelderland. Deze nieuwe bibliotheekvoorziening, een flexibele verrijdbare kast, is door Biblioservice Gelderland, in afstemming met 7 basisbibliotheekdirecteuren, ontwikkeld. Als alles volgens plan verloopt, is op 1 januari 2008 de Media-Mover operationeel. • De bibliotheken worden geconfronteerd met bezuinigingen. Men is in Gelderland op zoek gegaan naar alternatieven in de dienstverlening ten opzichte van het bestaande aanbod in de vorm van vaste vestigingen en de bestaande bibliobus. Met de Media-Mover wil men proberen het huidige niveau van dienstverlening van de bestaande bibliotheekvoorzieningen in stand te houden, het informatieloket(balie) ten behoeve van gemeente en andere instellingen te introduceren, efficiënter te werken, publieksinformatie te geven en de collectie af te stemmen op specifieke doelgroepen in Kootwijkerbroek. • Bibliotheek Barneveld heeft begin 2007 gesprekken gevoerd met Biblio-service Gelderland en zij zien mogelijkheden in het Media-Mover concept. Later werden ook de andere bibliotheken geconfronteerd met bezuinigingen of veranderingen, wat leidde tot een panel van 8 basisbibliotheken dat de mogelijkheden bezag voor het invoeren van de Media-Mover. Men inventariseerde wat de behoefte was van de partijen. Het moest voldoen aan verschillende voorwaarden. De kast moest bijvoorbeeld stevig zijn, verrijdbaar en multi-inzetbaar in allehande vestigingen. Innovatief moest het een alternatief kunnen zijn voor een vaste vestiging of bibliobus. Vervolgens zijn Nedap Library Solutions en Jos Visser Karrosserie benaderd. • Jos Visser bouwt voor allerlei organisaties in de publieke sector. Hij beschikt over de mogelijkheid om voor andere organisaties te bouwen. Het panel wilde een logistiek systeem gebaseerd op verrijdbare kasten waarin media geplaatst kunnen worden, maar ook met mogelijkheden voor RFID, informatieloket/infobalie ten behoeve van gemeentelijke producten en diensten en andere instellingen(zoals bijvoorbeeld theaters, muziekscholen etc.) en podcasts. Het moest inklapbaar kunnen zijn, afsluitbaar en technologieën moesten kunnen worden gekoppeld. De ontwikkelingskosten zijn bij elkaar gebracht door de twee partners en Biblio-service Gelderland. Nedap heeft er heel veel geld en tijd in gestoken (tussen de 30.000 en 60.000 euro). Zij hebben een markt gezien in de ontwikkeling van het concept. Jos Visser levert maatwerk en investeert voor wat hij moet ontwikkelen. Biblio-service Gelderland ook ongeveer hetzelfde budget. Het panel heeft de contouren vastgelegd. De prijzen in aanschaf variëren al naar gelang de wensen. • Ook in Friesland was al eerder een verrijdbare, flexibele kast ontwikkeld in samenwerking met Jos Visser Karrosserie. Vol-

<ul style="list-style-type: none"> • Is de meerwaarde van de PPS voor iedereen duidelijk? • Op welke manier zijn klanten en bewoners bij het project betrokken? • Is er marktonderzoek gedaan en de behoefte in kaart gebracht? • Wat geeft de doorslag voor het succes? Wat voegt het toe? 	<p>gens dhr. Aalders bestaat het concept 'verrijdbaar' al langer. Jos Visser Karrosserie was niet de eerste die dit heeft ontwikkeld. De kast in Friesland voldeed niet aan de wensen die in Gelderland gesteld werden door de directeuren van de basisbibliotheken. Zo heeft men in Friesland de technologie in de vaste vestiging toegepast en is er geen mogelijkheid om dit te combineren met de verrijdbare kast. Bovendien zouden de kasten uit Friesland per se tegen een muur moeten worden geplaatst omdat er anders een risico is dat deze omvallen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er was een noodzaak op zoek te gaan naar alternatieven. Dit betekende ook een stimulans voor samenwerking tussen de partijen op lokaal niveau. De meerwaarde wordt voor de betrokken partijen steeds duidelijker. In het kader van nieuw provinciaal beleid in Gelderland hebben de basisbibliotheken gekeken wat ze gaan doen met de Media-Mover. Momenteel maken de basisbibliotheken de wensen kenbaar. De Media-Mover is een tijdelijke bibliotheek, die kan worden afgesloten. Naast deze functie zijn er talloze gebruiksmogelijkheden, met inzet van andere instellingen en nieuwe technologieën door verschillende personen kan de Media-Mover optimaal worden ingezet en gebruikt, denk bijvoorbeeld aan gemeenten, WMO loket, politie, brandweer en andere organisaties. • Bewoners zijn nog niet zozeer in zicht. Er zijn functionele testen gedaan met de Media-mover in Barneveld voor de wethouder van de gemeente Barneveld en ambtenaren, een afvaardiging uit Kootwijkerbroek en overige wijkcommissies en wijkplatforms. • De behoefte bij basisbibliotheken is in kaart gebracht in het panel. • De Media-Mover is multifunctioneel, verrijdbaar, multi-inzetbaar en uiteindelijk kostenbesparend.
<p>B. Planvorming</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Is er sprake van vernieuwing en innovatie? • Welke bijdrage levert de bibliotheek aan de doelen van samenwerkingspartners? • Het project heeft een plaats in de lokale vernieuwings- 	<ul style="list-style-type: none"> • De Media-Mover kan met behulp van een elektrisch apparaat(trolley) worden verplaatst door het personeel. Het concept wordt nog steeds doorontwikkeld. Zo kan de Media-mover straks worden ingezet voor verschillende doelgroepen en heeft vele mogelijkheden. Er kan een koppeling worden gemaakt met het WMO-loket (dit wordt onderzocht in Twello, Voorst en Wijchen), maar het is ook mogelijk de Media-Mover onder te brengen in een winkel waar het als selfservicebalie kan functioneren zoals in Lingewaard. Ook scholen of verzorgingstehuizen behoren tot mogelijke afnemers zoals bijvoorbeeld de Liemers in Zutphen en de Graafschap in West-Achterhoek. • In Noord en Zuid-Holland zijn ook concepten ontwikkeld, maar deze kasten voldeden niet aan de wensen in Gelderland. Ze klapten uit elkaar wanneer ze volgeladen waren met boeken. Bij La Feber hebben ze de kast breder gemaakt en daarom blijft deze staan. • Ja (in Barneveld), en tevens ondersteunt de provincie Gelderland het initiatief, een afvaardiging hiervan was aanwezig bij

<p>agenda</p> <ul style="list-style-type: none"> • Draagvlak en bestuurlijk commitment op relevante niveaus (rijk, gemeente, provincie en private partners) • Er is voldaan aan voorwaarden: adequaat bestuur en uitvoering, geld en tijd. 	<p>de presentatie in Barneveld.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hans Broer, directeur bibliotheek Brummen/Voorst gaf mede de doorslag. Naar rato de Media-Mover meer bekendheid krijgt, worden steeds meer mensen enthousiast. • De bibliotheek koopt de Media-Mover in. Vanuit Biblioservice Gelderland is deze gekoppeld aan het lokale bibliotheeksysteem. Daarnaast zijn er transportkosten, maar die zijn niet nieuw vanwege bestaande lijndiensten.
<p>C. Uitvoering en realisatie</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Zijn activiteiten zoals gepland op gang gekomen? • Is er ruimte voor aanpassing in de uitvoering? • Welke functie(s) van de bibliotheek versterkten het proces van samenwerking, en welke maken het lastiger? • Beïnvloedt de samenwerking de functie van de bibliotheek in de kern? 	<ul style="list-style-type: none"> • Er is exemplaar van de Media-mover gereed (prototype). Deze beschikt over de functies inname (digitaal) en uitleen (digitaal). Op 22 september wordt de nieuwe bibliobus gepresenteerd. In Barneveld is men nog afhankelijk van de gemeentelijke bijdrage. Men streeft er naar de Media-Mover in Kootwijkerbroek drie dagen per week operationeel te hebben. • Gedurende het proces worden de wensen over de software afgestemd tussen de basisbibliotheken en Nedap. De Media-mover is straks gekoppeld aan het bibliotheekautomatiseringssysteem. Er wordt op dit moment nog een locker ontwikkeld voor klanten en beveiligingspoortjes, die kunnen worden meegeleverd met de Media-Mover. De wensen voor de bouw van de kast worden afgestemd met Jos Visser. • De dienstverlening blijft overeind of kan zelfs worden uitgebreid, maar ze kunnen uren blijven inzetten. • In Twello (Wmo) Rivierenland (school), Zevenaar (voor verzorgingshuizen en breed inzetbaar). Bredere functies, zoals gemeenteloket, huisartsenpost(denk bij voorbeeld aan vaccinatie of informatie hierover), politie, brandweer en andere organisaties.
<p>D. Evaluatie</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Is er voorzien in een evaluatiemoment? En zo ja, wat zijn de meetpunten? • Draagt het project bij aan de doelstellingen? • Worden resultaten gehaald? • Is onderzocht wat klanten en investeerders ervan vinden? 	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn al wel functionele testen gehouden. Bij een landelijke dag in Nijmegen is gekeken of het in en uitnemen slaagde. Dit was het geval. • Het draagt bij aan doelstellingen die destijds zijn opgesteld. De doelstellingen komen steeds meer in beeld. Dit verklaart volgens dhr. Aalders ook het feit dat bibliotheken zo enthousiast zijn. Door gesprekken met gemeenten, provincie en presentaties door directeuren van basisbibliotheken begint samenhang te ontstaan met de wensen van gemeenten. • Tot op heden wel. Men moet hard aan de slag om het product tijdig te kunnen realiseren. De onderstellen etc. staan er al. Nedap is de software aan het doorontwikkelen. Er wordt aan gewerkt. • Ja zeker, dit is onderzocht tijdens de presentatie in Barneveld door het panel, de gemeente Barneveld en de lokale gemeenschap(vertegenwoordigers) van Kootwijkerbroek en De Glind.

<ul style="list-style-type: none"> • Is de meerwaarde van de PPS voor iedereen duidelijk? • Op welke manier zijn klanten en bewoners bij het project betrokken? • Is er marktonderzoek gedaan en de behoefte in kaart gebracht? • Hoe is het proces van samenwerking is verlopen? • Wat geeft de doorslag voor het succes? Wat voegt het toe? 	<p>Wonen Welzijn Zorg</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Je stuurt mensen niet het digitale bos in. Als iemand vastloopt kan een steunstee beheerder even helpen. De bemensing in de ruimte draagt zo bij aan het project." De meerwaarde bestaat uit de combinatie van <i>bricks</i> (fysiek) en <i>clicks</i> (digitaal). Dit biedt integraal gekoppelde informatie van verschillende organisaties en instellingen. In de hele regio wordt nu een soortgelijke technische infrastructuur aangelegd waardoor het mogelijk wordt efficiënt te werken in de andere zes clusters in de provincie. • Klanten en bewoners zijn vanuit Biblionet niet direct aangesproken. De medewerkers van Stichting Welzijn Oldambt zijn de ogen en oren van de lokale gemeenschap. • Niet bekend • Momenteel wordt een slag gemaakt om de beheerders steunstee om te scholen naar minimaal Mbo-niveau. Eind volgende maand zal een prototype van het digitaal loket gereed zijn. Deze herfst moet in Bellingwedde het eerste digitaal loket in de steunstee operationeel zijn. De Marsroutegebelden moeten op 31 december zijn uitgegeven. Momenteel worden de schermen voor het digitale loket gedefinieerd. Op de Kleine Kernendag in september worden de eerste voorlopige resultaten gepresenteerd. • Het uitgangspunt om door samenwerking gebruik te maken van elkaars aanbod en kracht. Daarnaast bestaat de provincie Groningen uit geclusterde werkgebieden die samenvallen met het werkgebied van het Welzijnswerk.
<p>B. Planvorming</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Is er sprake van vernieuwing en innovatie? • Welke bijdrage levert de bibliotheek aan de doelen van samenwerkingspartners? • Het project heeft een plaats in de lokale vernieuwingsagenda of in het provinciale Marsrouteplan? • Afspraken over projectdoelen, taken, verantwoordelijkheden en resultaten zijn vastgelegd • Deskundigheid om doelen te realiseren en project uit te voeren. • Draagvlak en bestuurlijk commitment op relevante niveaus (rijk, gemeente, pro- 	<ul style="list-style-type: none"> • In het project wordt aangesloten bij bestaande financiering en werkwijze, waardoor continuïteit wordt gegarandeerd. • De bibliotheek ondersteunt de partners (digitaal) en draagt o.a. bij aan het Lokaal loket WMO en Lokaal loket Opleiding en Beroep. • Voor de regio Oldambt is het project Digitaal loket voor dorpsvoorzieningen als pilot opgenomen in het Marsrouteplan. De steunstee is een belangrijk vehikel voor de dialoog op lokaal niveau. In nauwe relatie met de gemeenten wordt gesproken over de toepassingsmogelijkheden. Men werkt o.a. samen aan de opzet van een Lokaal loket WMO en Lokaal loket Opleiding en Beroep. • Stichting Welzijn Oldambt heeft documenten die beschikbaar zijn. Het plan achter de steunstee is vrij beschikbaar. • De focus ligt in Groningen op de lokale inbedding. Met Stichting Welzijn Oldambt is zeer intensief samengewerkt want zonder die stichting kan het project niet draaien. • Op bestuurlijk niveau is de steunstee inmiddels goed ingebed. De gemeenten maken deel uit van de stuurgroep voor dit project. Bestuurlijk zijn daardoor de verbindingen gerealiseerd.

vincie en private partners)	Bestuurders zien de meerwaarde.
C. Uitvoering en realisatie	
<ul style="list-style-type: none"> • Zijn activiteiten zoals gepland op gang gekomen? • Is er ruimte voor aanpassing in de uitvoering? • Welke functie(s) van de bibliotheek versterkten het proces van samenwerking, en welke maken het lastiger? • Beïnvloedt de samenwerking de functie van de bibliotheek in de kern? 	<ul style="list-style-type: none"> • De gemeente is de formele indiener van de projecten. Het project maakt deel uit van het marsrouteplan van de provincie. Vervolgens wordt het langs twee wegen structureel ingebed. Enerzijds opgenomen in de begroting van Stichting Welzijn Oldambt en anderzijds bij de bibliotheken op lokaal niveau. • Datgene beschikbaar stellen wat je ook in een openbare bibliotheek kunt. Je hebt toegang tot de catalogus en digitale bestanden. Die worden beschikbaar gesteld. Ook logistiek en bezorging aan huis. • De bibliotheek is goed in het ontsluiten van informatie. In het project wordt gebruik gemaakt van de expertise van de verschillende partijen die erin samenwerken. Het is mogelijk om op te treden als doorgeefluik. • Men heeft er bewust voor gekozen geen nieuwe collecties aan te bieden in de steunste. Daarvoor is de Bibliobus de ondergrens. Er kan van alles worden gekoppeld, vooral digitaal, maar geen boeken.
D. Evaluatie	
<ul style="list-style-type: none"> • Is er voorzien in een evaluatiemoment? En zo ja, wat zijn de meetpunten? • Draagt het project bij aan de doelstellingen? • Worden resultaten gehaald? • Is onderzocht wat klanten en investeerders ervan vinden? 	<ul style="list-style-type: none"> • Intern moet een kwartaalrapportage worden opgeleverd volgens een vast stramien. Extern is de gemeente verantwoordelijk voor de rapportage. Zij worden gefaciliteerd door Biblionet. De gemeente heeft dit als het ware doorbeschikt. • Ja, uiterlijk 31 december 2007 is het digitaal loket in de steunste operationeel. • Ja, op 31 december staat het. • Binnen de projectstatus wordt het gefinancierd door provincie. later verankering in lokale bedrijfsvoering. Bij investeerders is het niet nodig vanwege het beschikbare geld van de provincie.
E. Verankering en overdracht	
<p><i>Vragen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Is het project als voorbeeld voor andere basisbibliotheken binnen de provincie of landelijk beschreven? • Kan de overdraagbaarheid naar andere kleine kernen worden gespecificeerd? • Het project is verankerd in bedrijfsvoering / beleid van betrokken organisaties 	<ul style="list-style-type: none"> • Ja. • Er is een generiek model dat in andere kernen kan worden ingevoerd. • De gemeente is de formele indiener van de projecten. Het project maakt deel uit van het marsrouteplan van de provincie. Vervolgens wordt het langs twee wegen structureel ingebed. Enerzijds opgenomen in de begroting van Stichting Welzijn Oldambt en anderzijds bij de bibliotheken op lokaal niveau.

Kosten

- De kosten voor Het Project Lokaal loket Opleiding en Beroep is begroot op € 195.278,-. De bijdrage van de partners is € 41.670,-. Biblionet Groningen vraagt € 153.608,- uit de InnovatieStimulans-gelden.

- Het project Digitaal loket voor dorpsvoorzieningen; bibliotheken en vitaal platteland is begroot op € 172.925.

6 Limburg - Hotelbibliotheek Beesel

Aandachtspunten	Invulling
A. Initiatieffase	
<ul style="list-style-type: none"> • Korte beschrijving • Van wie komt het initiatief tot samenwerking? • Hoe zijn vragende partij, overheid, bibliotheekbranche en (private) partners betrokken geraakt? • Waar komt de urgentie vandaan en wat zijn de belangen van de partijen? • Is de meerwaarde van de PPS voor iedereen duidelijk? • Op welke manier zijn klanten en bewoners bij het project betrokken? • Is er marktonderzoek gedaan en de behoefte in kaart gebracht? • Wat geeft de doorslag voor het succes? Wat voegt het toe? 	<ul style="list-style-type: none"> • Sinds september 2006 is het bibliotheekfiliaal in het hotel-restaurant 'Herberg De Bongerd' officieel geopend. • Initiatief voor samenwerking komt van de bibliotheek en is gebaseerd op het idee 'Hotel Alfabet' van Joost Swarte uit het boek <i>Bibliotheken 2040 – De toekomst in uitvoering</i>. In 2006 is de Hotelbibliotheek geopend. • De bibliotheek in Beesel beschikte tot 2003 over een klein gebouw, totdat duidelijk werd dat de projectontwikkelaar (Woongoed 2000) en de gemeente de dorpskern wilden revitaliseren. Dit hield in dat er een supermarkt moest komen (op plaats van oude bibliotheek). • De bouwgrond die de bibliotheek kreeg toegewezen lag naast een nog te stichten hotel-restaurant dat zou worden ondergebracht in een historische boerderij. De toekomstige exploitant was van mening dat het bedrijf te klein zou worden. Mogelijkheden voor uitbreiding waren echter niet aanwezig gelet op de ligging van het complex. In die situatie zou de bibliotheek zich op termijn om financiële redenen niet kunnen handhaven en na verloop van tijd moeten sluiten. Op dat moment zijn gesprekken gevoerd met de projectontwikkelaar en de exploitant van het hotel. De woningstichting ging de uitvoering doen. • Meerwaarde voor de bibliotheek is dat zij zonder kosten de bibliotheek kunnen openhouden. Door te onderhandelen is een contract opgesteld, waarin is vastgelegd dat de bibliotheek de komende 20 jaar geen huur verschuldigd is. Hierdoor kunnen de kosten laag worden gehouden. In 2001 lagen de eerste ideeën er. Een aantal verenigingen nam al plaats in het vorige bibliotheekpand. Ook zij zijn meeverhuisd naar de hotelbibliotheek. • In het dorp bestond bij aanvang wat scepsis over het plan de bibliotheek onder te brengen in het hotel. Er zijn twee inspraakavonden geweest met bewoners, de gemeente, verenigingen, de bibliotheek en de woningstichting om de plannen voor het voetlicht te brengen en te reageren. Hier kwamen veel mensen op af. • Mensen wilden graag dat de historische boerderij behouden zou blijven. Bovendien is de afstand tot het volgende dorp behoorlijk. Er is onderzocht of het wenselijk was de bibliotheek in Beesel te behouden. Het aantal uitleningen en leners bleef stabiel. Aantal ouderen spraken voorkeur uit voor bibliotheek in Beesel. Naar Reuver gaan is voor hen te ver. Door supermarkt nam leefbaarheid van de kern toe. • 7 dagen per week open. Ouderen kunnen er bijna de hele dag terecht. De leesmogelijkheden worden bevorderd. Hotelgasten kunnen gebruik maken van faciliteiten. Men kan koffie drinken en eten. De ruimte is sfeervol (o.a. open haard en fauteuils). Mensen kunnen mail ophalen en beschikken over draadloos internet.
B. Planvorming	
<i>Vragen</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Is er sprake van ver- 	<ul style="list-style-type: none"> • Het is de eerste bibliotheekvestiging in een hotel. De bibliotheek is

<p>nieuwing en innovatie?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke bijdrage levert de bibliotheek aan de doelen van samenwerkingspartners? • Heeft het project heeft een plaats in de lokale vernieuwingsagenda • Afspraken zijn vastgelegd • Deskundigheid om doelen te realiseren en project uit te voeren • Draagvlak en bestuurlijk commitment op relevante niveaus (rijk, gemeente, provincie en private partners) 	<p>een samenwerkingsverband aangegaan met het horecabedrijf. Buiten de uren dat de het bibliotheekpersoneel aanwezig is, leent het horecapersoneel ook boeken uit. Hier heeft het horecabedrijf ook belang bij. Regelmatig worden activiteiten georganiseerd. De bibliotheekruimte wordt tevens gebruikt als lounge voor het hotel. Hotelgasten kunnen gebruik maken van de boeken en tijdschriften van de bibliotheek en van de internetfaciliteiten. Ook zijn er folders van de VVV en worden streekproducten verkocht. Verder wordt de gratis krant "De Pers" via de bibliotheek verspreid. Dit is het enige punt in het dorp waar een gratis krant verkrijgbaar is. Ook is de bibliotheekruimte populair voor diners en feestjes waarbij kinderen aanwezig zijn. Juist de aanwezigheid van boeken en dergelijke maakt de ruimte hiervoor geschikt. Kinderen amuseren zich er goed.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voornamelijk extra klandizie. Bestuursvergaderingen en feesten van de bibliotheken in de omgeving vinden in het hotelrestaurant plaats. Ook personeelscursussen worden er gegeven. Catering wordt verzorgd door de horeca-exploitant. • De gemeente is erg trots op de bibliotheek. Zij vonden het idee goed en zij zijn er vol lof over. • Er is een gebruikersovereenkomst gesloten voor 20 jaar. De bibliotheek betaalt een bijdrage voor de schoonmaakkosten. De bibliotheek had voorheen een eigen schoonmaakmedewerkster. Zij werd door de verhuizing overbodig en is daarom omgeschoold tot uitleenmedewerkster. De mensen die de schoonmaakwerkzaamheden voor het hotel verzorgen, lenen niet uit. Dit doet de baliemedewerker van het hotel. Omgangsregels zijn vastgelegd. • Er is een binnenhuisarchitect in de arm genomen voor de realisatie van de inrichting. Niks kon standaard worden aangeschaft. Het moest passen in de vorm van de ruimte. Een interieurbouwer heeft het uitgevoerd. • Bestuurlijk commitment kwam bij aanvang voornamelijk van Woongoed 2000. Vervolgens is gesproken met gemeente en verteld dat niet op de huidige voet verder kon worden gegaan. Toen kwam voorstel voor hotel en dat vond men een goed idee vanwege die 20 jaar. Gemeente hechte er veel waarde aan dat er voor jongeren een goede voorziening kwam.
<p>C. Uitvoering en realisatie</p>	
<p><i>Vragen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zijn activiteiten zoals gepland op gang gekomen? • Is er ruimte voor aanpassing in de uitvoering? 	<ul style="list-style-type: none"> • Provinciale bibliotheek doet de automatisering. De bibliotheek heeft een roulerende collectie. 7,5% groei van aantal uitleningen. 20 % groei voor informatieve uitleningen. Er is veel ruimte voor aanpassing. De hoteleigenaar gebruikt het beschikbare internet voor eigen zijn administratie. Loonarbeiders uit de E.U. (Duitsland, Engeland, Portugal en Oost-Europa) gebruiken het internet voor internetbankieren en er zijn folders beschikbaar in hun moedertaal waarin gewezen wordt op de mogelijkheid om de krant in eigen taal op te vragen.

<ul style="list-style-type: none"> • Welke functie(s) van de bibliotheek versterkten het proces van samenwerking, en welke maken het lastiger? • Beïnvloedt de samenwerking de functie van de bibliotheek in de kern? 	<ul style="list-style-type: none"> • Verblijf en ontmoeting versterken het. Culturele functie wordt ook bevorderd. Van meet af aan zag men in dat het winst zou geven. • Het is drukker geworden. Mensen komen ook vaker, omdat het gezellig en het er goed uitziet. De gebruikswaarde is gestegen. Toegankelijk en makkelijker. De bibliotheek is nu nadrukkelijker aanwezig in het dorp.
D. Evaluatie	
<p><i>Vragen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Is er voorzien in een evaluatiemoment? En zo ja, wat zijn de meetpunten? • Draagt het project bij aan de doelstellingen? • Worden resultaten gehaald? • Is onderzocht wat klanten en investeerders ervan vinden? 	<ul style="list-style-type: none"> • Ledenbestand, uitleningen, bezoekersteller. Het wordt steeds drukker en loopt goed. Supermarkt en warme bakker zitten er naast. Slager en andere horecabedrijven ernaast. Compact centrum. Bushalte voor de deur. • Er is een klanttevredenheidsonderzoek gedaan. Bij aanvang mensen bang dat mensen via kroeg naar binnen moesten. Niemand heeft bezwaar, omdat het een hotel-restaurant is. Uiteindelijk kwam men op het cijfer 8 uit en dat ging vooral om de accommodatie. Er zijn 200 formulieren uitgegeven, waarvan er 153 geretourneerd zijn. • Elk half jaar vindt een evaluatie plaats met de exploitant.
E. Verankering en overdacht	
<p><i>Vragen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Is het project als voorbeeld voor andere basisbibliotheken binnen de provincie of landelijk beschreven? • Kan de overdraagbaarheid naar andere kleine kernen worden gespecificeerd? • Het project is verankerd in bedrijfsvoering / beleid van betrokken organisaties 	<ul style="list-style-type: none"> • Het project is beschreven in samenwerking met Woongoed 2000. Er is lef voor nodig om een dergelijke stap te zetten. De samenwerkingspartners hebben zelf lef getoond. Het risico was dat ouders zouden zeggen dat kinderen niet naar de bibliotheek zouden mogen vanwege alcohol. Dit is telkens besproken. Er is wel een eigen ingang bij de lounge, maar die is altijd op slot. Omdat iedereen er vrede mee had is gekozen de centrale ingang van het hotel-restaurant te gebruiken als hoofdingang. • Overdraagbaarheid kan worden gespecificeerd, maar het zal niet mogelijk zijn om in iedere gemeente een bibliotheek onder te brengen in een voorziening met een horecafunctie. • Zeven gemeenten = 1 basisbibliotheek. Alle 7 hebben verklaard het bibliotheekwerk op dit niveau te handhaven. Men werkt met een collectiebudget. Als uitleningen groeien dan blijven de gemeenten bijbetalen.

7 Noord-Brabant - Servicepunt in Nieuw-Vossemeer

Aandachtspunten	Invulling
A. Initiatieffase	
<ul style="list-style-type: none"> • Korte omschrijving • Van wie komt het initiatief tot samenwerking? Hoe zijn vragende partij, overheid, bibliotheekbranche en (private) partners betrokken geraakt? • Waar komt de urgentie vandaan? Op welke manier zijn klanten en bewoners bij het project betrokken? Is er marktonderzoek gedaan en de behoefte in kaart gebracht? • Wat zijn de belangen van de partijen? • Is de meerwaarde van de PPS voor iedereen duidelijk? • Wat geeft de doorslag voor het succes? Wat voegt het toe? 	<ul style="list-style-type: none"> • Het Servicepunt in Nieuw-Vossemeer is een concept waarbij de bibliotheek wordt ingezet als instrument bij het verbeteren van de leefbaarheid. Het Servicepunt is februari 2007 geopend en gevestigd in zorgcentrum De Vossemeren. Bezoekers hebben er toegang tot alle diensten van het bibliotheeknetwerk. • Het initiatief is zo'n anderhalf jaar geleden ontstaan op lokaal niveau door samenwerking tussen bibliotheek Het Markiezaat, dorpsraad Nieuw-Vossemeer, Zorgcentrum De Vossemeren en Stichting Tante Louise. Het Markiezaat was in die tijd al werkzaam in de gemeente Steenberg, waar Nieuw Vossemeer (2.400 inwoners) door een gemeentelijke herindeling niet lang daarvoor aan was toegevoegd. In Nieuw Vossemeer was geen bibliotheek en de gemeente kon een dergelijke voorziening financieel ook niet opbrengen. Tegelijkertijd reed in Kruisland – dat ook deel uit maakt van de gemeente Steenberg – een bibliobus, maar deze voldeed niet meer aan de wensen. Toen hebben de bibliotheek en de gemeente de deal gesloten om de bus te sluiten. Daar stond tegenover dat er de mogelijkheid was om in Kruisland en in Nieuw-Vossemeer twee servicepunten te openen. Geen extra geld was nodig van de gemeente. Het Servicepunt is ontwikkeld als vernieuwingsproject van de Brabantse bibliotheken onder regie van het DOBB en met financiële steun van de Provincie Noord-Brabant (circa 17.000 euro). In Borkel en Schaft (Valkenswaard) en Gassel (gemeente Grave) zijn soortgelijke initiatieven ontplooid. • Voornamelijk de inwoners van de kern Nieuw-Vossemeer hebben zich gewend tot de bibliotheek en die is gestart met het onderzoek Ouderenproof Steenberg, waaruit bleek dat de bevolking van Nieuw-Vossemeer een bibliotheekvoorziening miste. Ook de dorpsraad heeft aangegeven dat een bibliotheekvoorziening de leefbaarheid van het dorp zou vergroten. Ten slotte is er ook een comité geweest dat zich tot de inwoners richtte en luisterde naar hun wensen en behoeften. • Voor de inwoners van Nieuw-Vossemeer was het van belang een bibliotheekvestiging te krijgen. Uiteindelijk meldden elf vrijwilligers zich aan voor het project. De zorginstelling wilde een open houding creëren en een langdurige relatie aangaan. Bewoners van het zorgcentrum kunnen dag en nacht naar het servicepunt. Buiten de drie middagen dat een medewerker aanwezig is, is de collectie afgesloten voor uitleen. • De samenwerkende partijen nemen hun verantwoordelijkheid en leveren allen een inspanning. Op die manier zijn binnen het dorp nieuwe vormen van samenwerking ontstaan. • Met het Servicepunt wordt een nieuwe manier van denken beoogd. Voorheen stond het bibliotheekwerk vooral in het teken van uitleen. In de huidige situatie is meer enthousiasme bij de partijen. • Doorslag om het servicepunt op te zetten was het enthousi-

	<p>asme binnen het dorp. Er is gezocht naar partners, met klanten gepraat en niet alles is tot achter de komma uitgerekend. Men heeft gedacht in kansen en afgegaan op de signalen uit het dorp. Het lidmaatschap is toegenomen. In 2006 18% van de bevolking lid van de bieb. Groot deel daarvan ging waarschijnlijk naar Steenberg. In 2007 23% lid.</p>
<p>B. Planvorming</p>	
<p><i>Vragen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Is er sprake van vernieuwing en innovatie? • Welke bijdrage levert de bibliotheek aan de doelen van samenwerkingspartners? • Heeft het project een plaats in de lokale vernieuwingsagenda • Afspraken over projectdoelen, taken, verantwoordelijkheden en resultaten zijn vastgelegd • Deskundigheid om doelen te realiseren en project uit te voeren • Draagvlak en bestuurlijk commitment op relevante niveaus (rijk, gemeente, provincie en private partners) 	<ul style="list-style-type: none"> • Het bijzondere aan het project is dat de bibliotheek is teruggekeerd naar een plek waarvan verwacht werd daar niet meer te komen. Vernieuwend is het feit dat men op een andere manier is gaan denken over het werk van de bibliotheek. Men is naar de mensen toegegaan. Verder is het denken over vrijwilligers vernieuwend. De actieve vrijwilligers hebben kennis van het dorp. Op deze manier worden nieuwe kwaliteiten ingezet en niet per se gekozen voor een goedkope oplossing. • Voor het Zorgcentrum is dit dat meer mensen dan voorheen bij hen over de vloer komen. Vroeger ging men uitsluitend naar het bejaardenhuis als men daar familie had. Nu komen er ook mensen die voor de bieb komen. Dit zorgt voor ontmoeting. Voor de gemeente betekent het dat de bibliotheek een plek is om voorlichting zoals raadstukken neer te leggen. Er is een nieuw communicatieplatform gecreëerd. • Ja. • Dit staat allemaal vermeld in het draaiboek. Er is een convenant vrijwilligers; en een CAO waarin de juridische grondslag vast ligt. • In het projectteam zat iemand van Cubiss (PSO), bibliotheek Het Markiezaat (projectleiding), iemand uit Tilburg, iemand uit Gassel en iemand uit Borkel en Schaft. • Het gemeentebestuur had vertrouwen in de werkwijze van de basisbibliotheek. Er was 3 a 4 keer per jaar contact. Op het moment dat de bibliobus er mee stopte en overging in twee servicepunten kwam er geen ongerust woord uit het dorp. Met de gemeente Steenberg op basis van vertrouwen gerealiseerd.
<p>C. Uitvoering en realisatie</p>	
<p><i>Vragen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zijn activiteiten zoals gepland op gang gekomen? • Is er ruimte voor aanpassing in de uitvoering? • Welke functie(s) van de bibliotheek versterkten het proces van samenwerking, en welke maken het lastiger? • Beïnvloedt de samenwerking 	<ul style="list-style-type: none"> • Ja, het idee zat goed in het hoofd van de betrokkenen. • Ja, er was wel ruimte. Zelf had men gedacht dat een dorps-huis een meer voor de hand liggende partner zou zijn dan een zorgcentrum. De Zorgpartner is heel enthousiast; de meerwaarde werd duidelijk en dus sloot het ook aan. • Uitleenfunctie in het dorp. Educatie ism basisschool en ontmoeting. Cultureel omdat er de mogelijkheid is voor lezingen. Voor kinderen worden inmiddels al activiteiten ontplooid. • Vroeger werd de bibliotheek gezien als ruimte met boeken die

de functie van de bibliotheek in de kern?	werden uitgeleend. Nu is het meer gericht op ontmoeting. Dit is versterkt.
D. Evaluatie	
<p><i>Vragen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Is er voorzien in een evaluatiemoment? En zo ja, wat zijn de meetpunten? • Draagt het project bij aan de doelstellingen? • Worden resultaten gehaald? • Is onderzocht wat klanten en investeerders ervan vinden? 	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn geen concrete afspraken voor een evaluatie met Zorgcentrum Vossemeren. Over een aantal jaar verhuist het zorgcentrum, dus komt er mogelijk een nieuw onderkomen. Dit kan nog vijf jaar duren en hangt o.m. samen met de uitleenfunctie. • Behaalde resultaten (tot heden): het concept ziet er veelbelovend uit. Belangstellenden kunnen in het servicepunt terecht voor een leestafel, een PC met toegang tot alle materialen van Bibliotheek Het Markiezaat en een gevarieerde collectie boeken. Het is een succes voor een kleine, leefbare gemeenschap. • Het klanttevredenheidsonderzoek wordt volgens de nationale standaard uitgevoerd. Er wordt dan gelet op criteria als toegankelijkheid en assortiment. Van de respondenten zijn juichende reacties ontvangen. Bezoekfrequentie is namelijk hoger dan gemiddeld voor basisbib. Een kwart van de respondenten bezoekt het servicepunt 1 keer per week. De klanttevredenheid in Markiezaat krijgt een 8 en in Nieuw-Vossemeer een 8,5. Twee hoogtepunten uit het onderzoek volgens dhr. Nanninga: "mijn kind leest nu veel meer en eindelijk een voorziening die er bij komt en niet een die verdwijnt". • Volgens de locatiemanager van het zorgcentrum leeft het weer in De Vossemeren. "Iedereen loopt hier naar binnen en maakt een praatje. Dat lijkt soms bijzaak, maar dat is zo belangrijk voor onze bewoners en de samenhang in het dorp."
E. Verankering en overdacht	
<p><i>Vragen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Is het project als voorbeeld voor andere basisbibliotheken binnen de provincie of landelijk beschreven? • Kan de overdraagbaarheid naar andere kleine kernen worden gespecificeerd? • Het project is verankerd in bedrijfsvoering / beleid van betrokken organisaties 	<ul style="list-style-type: none"> • Ja, mede dankzij de provinciale subsidie. • In twee andere plaatsen vond ook een pilot plaats om de overdraagbaarheid naar andere kernen mogelijk te maken. Een servicepunt kan in ieder dorp waar partners aanwezig zijn en actieve bewoners. Het is dan de taak voor de bibliotheek om een regisserende rol te pakken en er naar toe te gaan. Dan vind je waarschijnlijk partners om mee aan de slag te gaan. • Voor de komende jaren kan de bibliotheek drie dagen per week geopend zijn. De mogelijkheden voor ook een winkel in het zorgcentrum wordt onderzocht. het zorgcentrum is bezig met nieuwbouwplannen. Mogelijk gaat men ook nog denken aan een brede school.

<ul style="list-style-type: none"> • Is de meerwaarde van de PPS voor iedereen duidelijk? • Op welke manier zijn klanten en bewoners bij het project betrokken? • Is er marktonderzoek gedaan en de behoefte in kaart gebracht? • Wat geeft de doorslag voor het succes? Wat voegt het toe? 	<ul style="list-style-type: none"> • Ja, dat wordt door iedereen wel zo ervaren. Vanuit het perspectief van andere partijen kan dit niet gezegd worden, maar wel voorzieningen die anders dicht zouden zijn. Men heeft vooral gekeken hoe het concept praktisch in elkaar gesleuteld moest worden • De vraag vanaf bewoners was vanaf het begin concreet. De partners gingen kijken hoe een en ander binnen bestaande beleidskaders paste. Het past duidelijk binnen de functies van informatie en advies. Daarnaast wordt ook bijgedragen aan de ontmoetingsfunctie. Daardoor werd het mogelijk om meer uur per week open te zijn. De middelen waren er eerst niet om langer open te zijn. Nu is de bibliotheek 18 uur per week open. • Idee is niet achter een bureau geboren. Marktonderzoek was op het moment niet noodzakelijk. • Begin 2007 was duidelijk dat het definitief door zou gaan. Beslissend was dat men het rond kon krijgen mede door subsidie van de provincie Noord-Holland. Zij betalen 50% van de investeringskosten. De juiste ingrediënten waren op het juiste moment aanwezig: bevolking, klant, iemand die het kan realiseren, intentie was duidelijk. De verdeling van de overige 50% is 50% voor de gemeente, 25% voor de Rabobank en 25% voor Woonwaard.
<p>B. Planvorming</p>	
<p><i>Vragen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Is er sprake van vernieuwing en innovatie? • Welke bijdrage levert de bibliotheek aan de doelen van samenwerkingspartners? • Afspraken over projectdoelen, taken, verantwoordelijkheden en resultaten zijn vastgelegd 	<ul style="list-style-type: none"> • Het zit vooral in een nieuwe invulling van en uitbreiding van de functie informatie en advies. Dit door middel van een bundeling van partners. Dit gebeurt op een andere manier dan gebruikelijk. Anderzijds is de wijze van samenwerking vernieuwend. 7 juni officieel geopend. De eerste indrukken zijn positief. • Ten eerste is de bibliotheek verantwoordelijk voor exploitatie, zij zijn host, assisteren de klanten, bemiddelen en regelen afspraken voor de samenwerkingspartners. • Er is gebruik gemaakt van PriceWaterhouseCoopers om de samenwerkingsovereenkomst op te stellen.
<p>C. Uitvoering en realisatie</p>	
<p><i>Vragen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zijn activiteiten zoals gepland op gang gekomen? • Is er ruimte voor aanpassing in de uitvoering? • Welke functie(s) van de bibliotheek versterkten het proces van samenwerking, en welke maken het lastiger? 	<ul style="list-style-type: none"> • Ja • Ja, er is ook ruimte voor nieuwe partners, maar dit moet geen belangentegenstelling tot gevolg hebben. Men moet het niet te strikt houden. Daar zijn afspraken over gemaakt met de gemeente. • Samenwerken brengt extra werk met zich mee, maar geen enkele functie zit iets in de weg. Men komt er steeds wel uit.

<ul style="list-style-type: none"> • Beïnvloedt de samenwerking de functie van de bibliotheek in de kern? 	<ul style="list-style-type: none"> • Ja.
D. Evaluatie	
<p><i>Vragen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Is er voorzien in een evaluatiemoment? En zo ja, wat zijn de meetpunten? • Draagt het project bij aan de doelstellingen? Worden resultaten gehaald? • Is onderzocht wat klanten en investeerders ervan vinden? 	<ul style="list-style-type: none"> • Er was nog geen bezoekersteller, maar het gevoel is wel goed. Aantallen gebruikers, registratie klantcontacten etc. wordt nog bekend. Van Rabobank nog geen nieuws. Er is behoorlijk wat aanloop. • Resultaten nog niet bekend. • Dat is nog niet besproken, maar wel met de gemeente afgesproken een klanttevredenheidonderzoek te houden aanpassingen na verloop van tijd.
E. Verankering en overdacht	
<p><i>Vragen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Is het project als voorbeeld voor andere basisbibliotheken binnen de provincie of landelijk beschreven? • Kan de overdraagbaarheid naar andere kleine kernen worden gespecificeerd? • Het project is verankerd in bedrijfsvoering / beleid van betrokken organisaties 	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een overeenkomst getekend. Er is voor drie jaar een projectperiode afgesproken en daarna wordt geëvalueerd en eventueel verlengd. Er is een bedrijfsplan. Bij de gemeente moet worden nagevraagd of dit kan worden overhandigd. • Kleine kernen die interesse hebben in het concept kunnen altijd worden geadviseerd en bijgestaan. Het is heel makkelijk overdraagbaar en flexibel. • Samenwerking en goede communicatie zijn succesfactoren. Aansluiten bij wat door klant wordt aangedragen en doorzettingsvermogen. Ook bij tegenvallers doorzetten.

9 Overijssel - Holstuhus in Olst

Aandachtspunten	Invulling
A. Initiatiefase	
<ul style="list-style-type: none"> • Korte beschrijving • Waar komt de urgentie vandaan? • Van wie komt het initiatief tot samenwerking? Hoe zijn vragende partij, overheid, bibliotheekbranche en (private) partners betrokken geraakt? Wat zijn de belangen van de partijen? • Op welke manier zijn klanten en bewoners bij het project betrokken? • Is de meerwaarde van de PPS voor iedereen duidelijk? • Is er marktonderzoek gedaan en de behoefte in kaart gebracht? • Wat geeft de doorslag voor het succes? Wat voegt het toe? 	<ul style="list-style-type: none"> • In het Kulturhus in Olst zijn sinds 2005 verschillende voorzieningen in één gebouw ondergebracht en vormen van samenwerking gerealiseerd, zoals een gezamenlijk management. De vorm van dienstverleningscombinaties levert voor alle betrokken partijen, de klant, de dienstenaanbieders en de gemeente, voordeel op. • Al in 1997 ontstaan de eerste ideeën voor een MFC in Olst. De gemeente, politie, TPG, VVV, Stichting Welzijn Ouderen en de bibliotheek in Olst kampten met problemen ten aanzien van de toegankelijkheid van hun dienstverlening. Bovendien hadden deze organisaties behoefte aan huisvesting. • Er wordt rond 2000 door de gemeente gezocht naar extra financiering voor de totstandkoming van een MFC en er worden contacten gelegd met het NIZW, dat een projectvoorstel uitwerkt en voorstelt aan te sluiten bij pilotproject "Lokaal Sociaal Beleid in het landelijk gebied" van VWS. Begin 2000 kent VWS de subsidie toe en iets later stemmen de gemeenteraden van Olst en Wijhe met het projectplan in. • Er zijn trendanalyses en toekomstscenario's opgesteld en de meningen van organisaties en bewoners zijn gepeild. Er is een projectleider aangesteld voor een nieuwe voorziening, het NIZW heeft meegedacht en de partijen zijn met elkaar rond de tafel gaan zitten. Daaropvolgend is een procesbeschrijving gemaakt tot aan de bouwfase. Men stond gezamenlijk voor de vraag hoe het loket opengehouden kon worden. Dit leidde tot het besef tot meer samenwerking. De corporatie was nauw betrokken. Zij zijn eigenaar van het pand, hebben een grote investering moeten doen en nu verhuurder. • Dat mag ze verwachten. Men ziet de noodzaak in en heeft elkaar nodig. Alleen red je het ook niet. De bereidheid is er, maar soms moet er wel aan gesjord worden. • Er is een klantenpanel geweest (met klantengroepen). Sinds de opening is er geen tijd geweest voor nieuw onderzoek. Het ligt voor de hand om opnieuw te gaan kijken hoe klanten reageren. Er kan nog van alles verbeterd worden. • Onder een dak is veel te bereiken. Grotere toegankelijkheid en bereikbaarheid. De klant is niet meer afhankelijk van die ene medewerker. Organisaties komen elkaar ook makkelijker tegen. Het Kulturhus is een ontmoetingsplek geworden voor veel inwoners uit het dorp. Ook ontstaan er nieuwe initiatieven door de aanwezige faciliteiten.
B. Planvorming	
<p><i>Vragen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Is er sprake van vernieuwing en innovatie? 	<ul style="list-style-type: none"> • Wat vooral vernieuwend is, is de vorm van samenwerking. Er komt nog wel eens bezoek van buitenaf. Het proces is bewust heel open gehouden. Mw. Huisman vreest dat bij een strak gepland proces en zo veel partners veel mis kan gaan. Er was vertrouwen tussen de partijen en dat is er nog steeds. Het Motto van Huisman is "vooral doen en maar proberen". Verder is

<ul style="list-style-type: none"> • Welke bijdrage levert de bibliotheek aan de doelen van samenwerkingspartners? • Het project heeft een plaats in de lokale vernieuwingsagenda • Afspraken over projectdoelen, taken, verantwoordelijkheden en resultaten zijn vastgelegd • Deskundigheid om doelen te realiseren en project uit te voeren • Draagvlak en bestuurlijk commitment op relevante niveaus (rijk, gemeente, provincie en private partners) 	<p>het belangrijk vertrouwen te hebben. Het management heeft onderling goede contacten en vertrouwen. Dit blijkt bijvoorbeeld ook uit het feit dat het huurcontract pas na een jaar is opgesteld.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dat de bibliotheek nu is ondergebracht in het Kulturhus sluit aan bij de samenwerking die met andere partners gezocht werd. De bibliotheek is zodoende in staat om een beter product te leveren, kwaliteiten uit te buiten. Samenwerken is een heel karwei, een lange weg. • Niet bekend. • VWS heeft de aanloop bekostigd om draagvlak te creëren en personeel. Overige subsidies zijn verkregen uit de EFRO 2-gelden (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) en provincie en gemeente. • Alle dienstverleners hebben een intentieverklaring voor samenwerking getekend. Eind september komt er een nieuwe overeenkomst. • Verschillende deskundigen hebben zich gemengd in het proces. • Er was veel enthousiasme en er waren ook wel moeilijke momenten. Partners hebben elkaar vastgehouden. Iedere keer is men teruggegaan naar de gemeentepolitiek. Toen is gevraagd de kans te krijgen om tijd te nemen voor het vinden van extra financiering. Mensen (sectorhoofden, gemeentesecretaris) hebben hard geknokt voor het concept. Zij geloofden erin en dat doen zij nog steeds.
<p>C. Uitvoering en realisatie</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Zijn activiteiten zoals gepland op gang gekomen? • Is er ruimte voor aanpassing in de uitvoering? • Welke functie(s) van de bibliotheek versterkten het proces van samenwerking, en welke maken het lastiger? • Beïnvloedt de samenwerking de functie van de bibliotheek in de kern? 	<ul style="list-style-type: none"> • Er is bewust gekozen voor een open proces. • Ja. • Voorheen was uitlenen de voornaamste functie voor de bibliotheek. Nu bijna twee jaar actief. Bibliotheek is een van de belangrijkste partners in de dienstverlening. Veel gebeurt nu gezamenlijk. Maar het belangrijke is dat juist niet met dit gebouw, maar met het concept is begonnen. Volgende stap is omscholing baliepersoneel. Zij verzorgen 80% van de informatieaanvragen. Daar worden nu stappen in gezet. Bibliotheek is informatieleverancier. • De bibliotheek is een dag per week (dinsdag) gesloten. Zij zaten voorheen in een apart gebouw. Momenteel kan de bibliotheek via de balie de telefoondienst voor de VVV waarnemen. Informatie wordt daarmee breder geleverd dan voorheen het geval was. Voor de bibliotheek was het soms ook lastig om mee te gaan. De directeur kan het wel vinden, maar het team moet je ook meekrijgen. Er is een behoorlijke slag geslagen. Dit was in het begin nog wel eens lastig. • Het is een kwestie van tijd voordat men went aan cultureel ondernemerschap. Medewerkers krijgen een kulturhusconceptbehandeling.

<p>D. Evaluatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is er voorzien in een evaluatiemoment? En zo ja, wat zijn de meetpunten? • Draagt het project bij aan de doelstellingen? 	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek onder klanten heeft zoals gezegd nog niet plaatsgevonden. De gemeente doet al wel klantonderzoeken. Volgende keer neemt men de dienstverlening van de bibliotheek hierin mee. • Absoluut. Daar kan mw. Huisman alleen positief over zijn.
<p>E. Verankering en overdacht</p> <p><i>Vragen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Is het project als voorbeeld voor andere basisbibliotheken binnen de provincie of landelijk beschreven? • Kan de overdraagbaarheid naar andere kleine kernen worden gespecificeerd? • Het project is verankerd in bedrijfsvoering / beleid van betrokken organisaties 	<ul style="list-style-type: none"> • Het proces tot aan de bouw is beschreven in "En nu de gympen aan" door NIZW (van der Kooij). Dat is beschikbaar en daarnaast krijgt men geregeld werkbezoeken. Wat men aan ervaringen opdoet wordt vermarkt. Er wordt een kenniscentrum opgezet. • Dat is dus mogelijk, maar daar moet aan worden toegevoegd dat het lange traject niet overgedaan kan worden. • Men is in gesprek met de gemeente en provincie over de vraag hoe het geheel verder kan worden ingericht. Van de 20 kulturhuzen in Overijssel hebben minder dan de helft een kostendekkende exploitatie. Provincie helpt nu nog vooral bij het stapelen van de stenen. Zij zouden mensen, middelen, etc. moeten helpen mee ontwikkelen.

10 Utrecht - Bibliovitaal platteland in Houten / Wijk bij Duurstede

Aandachtspunten	Invulling
A. Initiatieffase	
<ul style="list-style-type: none"> • Korte beschrijving • Hoe is het proces van samenwerking is verlopen? • Van wie komt het initiatief tot samenwerking? Hoe zijn vragende partij, overheid, bibliotheekbranche en (private) partners betrokken geraakt? • Waar komt de urgentie vandaan? • Wat zijn de belangen van de overige partijen? • Is de meerwaarde van de PPS voor iedereen duidelijk? 	<ul style="list-style-type: none"> • Het onderzoeksrapport 'Vitaal Utrechts platteland' verscheen juli 2004. Eén van de aanbevelingen luidde: ontwikkel in samenwerking met betrokken bibliotheken, innovatieve pilotprojecten om de positie van de bibliobus in kleine kernen te versterken en om mogelijke alternatieve vormen van bibliotheekvoorzieningen op het platteland te testen. Doelstellingen voor het project Bibliovitaal platteland waren versterken en innoveren bibliobus (gemeente Houten); bevorderen leescultuur jonge kinderen (gemeente Wijk bij Duurstede). • Allereerst heeft de PBCU bij Leader en Provincie Utrecht subsidie aangevraagd en vroegen de bibliotheken subsidie bij gemeenten aan. Er zijn twee deelprojecten opgestart in Houten en Wijk bij Duurstede. Op 1 januari 2006 is men gestart met de projecten: het opstellen van sociale kaarten van de dorpen met behulp van daartoe aangekochte data van Experian. Met deze data en aan de hand van gemeentegidsen zijn mogelijke samenwerkingspartners opgezocht. In Schalkwijk (gemeente Houten) is met de Stichting Belangengroep Schalkwijk gesproken en vervolgens met de SWOH. In Langbroek (gemeente Wijk bij Duurstede) is gesproken met de Dorpsraad en vervolgens zijn contacten gelegd met basisonderwijs, logopedisten en consultatiebureaus en er is een enquête gehouden onder ouders. • Het initiatief voor <i>Bibliovitaal platteland</i> lag bij de PBCU; de bibliotheken zouden het project uitvoeren. Subsidievoorwaarden schrijven voor en de wens van de bibliotheken was om het project dicht bij de wensen en initiatieven van de plaatselijke bevolking te houden. Vanwege reorganisaties is de projectleiding overgegaan naar de bibliotheek in Houten. Bibliotheek Service Centrum (BiSC) faciliteert het project met onder meer het verzorgen van de rapportages richting de subsidieverstrekkeners en met financiële administratie. • De urgentie voor het bibliotheekwerk was het voorzien in het opheffen van bibliobushalteplaatsen tgv bezuinigingen; de urgentie voor de provincie is om de leefbaarheid op het platteland te bevorderen. Helaas is het project niet opgenomen in het Marsrouteplan bibliotheekvernieuwing Utrecht. De oorzaak daarvan ligt bij gebrekkige communicatie tussen de verschillende provinciale diensten die bibliotheekvernieuwing cq vitalisering platteland verzorgen. • De lokale partners zijn enthousiast. Zij zijn degenen die gebruik maken van de mogelijkheden die door het project <i>Bibliovitaal platteland</i> worden geboden. Houten wil de bibliobusfunctie versterken in de dorpen Schalkwijk, Tull en 't Waal en 't Goy. De bibliotheken in de gemeente Wijk bij Duurstede wil de relatie met het basisonderwijs in het dorp Langbroek verbeteren. • De lokale bevolking is volgens dhr. Jansen maximaal betrokken. Door het vormingsproces van basisbibliotheken is de vaart echter wel regelmatig uit het project geweest. De bibliotheken kregen bijvoorbeeld te maken met nieuwe functies waarop

<ul style="list-style-type: none"> Op welke manier zijn klanten en bewoners bij het project betrokken? 	<p>moest worden gesolliciteerd en nieuwe samenwerkingsverbanden. Dit project hangt er daarom wel eens bij.</p> <ul style="list-style-type: none"> Op verschillende manier is onderzoek gedaan in de dorpen.
<p>B. Planvorming</p>	
<p><i>Vragen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Is er sprake van vernieuwing en innovatie? Welke bijdrage levert de bibliotheek aan de doelen van samenwerkingspartners? Het project heeft een plaats in de lokale vernieuwingsagenda of marsrouteplannen. Afspraken over projectdoelen, taken, verantwoordelijkheden en resultaten zijn vastgelegd Deskundigheid om doelen te realiseren en project uit te voeren 	<ul style="list-style-type: none"> Het projectresultaat is vooral vernieuwend vwb de aanpak: betrekken burgers, leren kennen van de wensen burgers en de te bereiken projectresultaten daarop toespitsen Met het project levert men een bijdrage aan het wegwerken van taalachterstand en eenzaamheid van ouderen. Die resultaten zijn moeilijk meetbaar en worden afgeleid van het toegenomen aantal gebruikers bibliobus (ong 30% bibliobusgebruikers), gerealiseerde sociale kaarten, communicatieplan, gerealiseerde contacten, verhuurde projectkisten. Het project is wel opgenomen in de lokale vernieuwingsagenda. Er is een projectplan voorhanden. De subsidievoorwaarden zijn onder meer het van te voren benoemen van concrete resultaten (zie hierboven) project Bibliovitaal platteland is aangemeld bij het landelijke Bureau bibliotheekvernieuwing, dat met het project "Kansenkaart" de samenwerkingskansen bij bibliotheekwerk in kleine kernen onderzoekt en daadwerkelijke samenwerking bevordert. Het procesbureau heeft daarbij geholpen.
<p>C. Uitvoering en realisatie</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Zijn activiteiten zoals gepland op gang gekomen? Is er ruimte voor aanpassing in de uitvoering? Welke functie(s) van de bibliotheek versterkten het proces van samenwerking, en welke maken het lastiger? Beïnvloedt de samenwerking de functie van de bibliotheek in de kern? 	<ul style="list-style-type: none"> Het project is volgens plan gestart en uitgevoerd. In Houten is het aangepast aan de wensen van met name de oudere plaatselijke bevolking en de SWOH. Ja, draai in Houten was mogelijk. In oktober eindigt het project formeel; Leader staat een verlenging toe om de veranderingen door te kunnen voeren. In Houten heeft het een zwaai gemaakt. Ouderen zijn daar meer in beeld gekomen. Er is daar behoefte aan meer service aan huis. boeken aan huis. Nu in traject om in Houten vrijwilligers uit de bus te werven die gebruik kunnen maken van de thuiservice. Educatieve functie ism school; taalbevordering. In Houten de recreatieve functie en uitleen. Op lokaal niveau waren er geen problemen in de samenwerking. Het zijn twee deelprojecten geworden. De PBCU beoogde gedurende het proces keuzemogelijkheden te organiseren voor de basisbibliotheken. De projecten zijn een eigen leven gaan leiden en van wederzijdse bevruchting was geen sprake.
<p>D. Evaluatie</p>	
<p><i>Vragen</i></p>	

<ul style="list-style-type: none"> • Is er voorzien in een evaluatiemoment? En zo ja, wat zijn de meetpunten? • Draagt het project bij aan de doelstellingen? • Worden resultaten gehaald? • Is onderzocht wat klanten en investeerders ervan vinden? 	<ul style="list-style-type: none"> • De regiobibliotheken schrijven evaluatie. PBCU verwerkt dit in een verslag en richt dit aan Leader. Meetpunten zijn aantal contactmomenten met mensen uit de dorpen, sociale kaarten, bestede uren, communicatieplan, bibliobuspalen. • De projectkisten gaan door de hele regio, maar naar verdere uitstraling in het Utrechtse is men nog op zoek. Of het daadwerkelijk bijdraagt aan doelstellingen kan niet hard worden gemaakt. • In Wijk bij Duurstede wordt veel gebruik gemaakt van de kisten. Dit is in de loop van het jaar gerealiseerd. De bibliobus trekt in de dorpen ong 30% nieuwe leden. Gebruikers voor Dienst boek aan huis werven gaat via de stichting welzijn ouderen. Zij wilden graag meedoen. Dit voorjaar van start gegaan.
E. Verankering en overdacht	
<ul style="list-style-type: none"> • Is het project als voorbeeld voor andere basisbibliotheken binnen de provincie of landelijk beschreven? • Kan de overdraagbaarheid naar andere kleine kernen worden gespecificeerd? • Het project is verankerd in bedrijfsvoering / beleid van betrokken organisaties 	<ul style="list-style-type: none"> • Er veel subsidiemogelijkheden. LNV komt met heel veel mogelijkheden en niet veel bibliotheken maken daar gebruik van. Elke subsidieaanvraag wordt positief beoordeeld is de ervaring van dhr. Jansen. • Project in houten is onderdeel van back-office in de bedrijfsvoering. Zij hebben ruimte om dit uit te voeren. Het is zo georganiseerd dat het elders kan worden ingevoerd.

11 Zeeland - Biblioservicebus, De Zeeuwse Bibliotheek

Aandachtspunten	Invulling
A. Initiatieffase	
<ul style="list-style-type: none"> • Korte beschrijving • Van wie komt het initiatief tot samenwerking? Hoe zijn vragende partij, overheid, bibliotheekbranche en (private) partners betrokken geraakt? • Waar komt de urgentie vandaan? • Wat zijn de belangen van de partijen? • Is de meerwaarde van de PPS voor iedereen duidelijk? • Op welke manier zijn klanten en bewoners bij het project betrokken? 	<ul style="list-style-type: none"> • Eind 2005 lanceerde de Zeeuwse Bibliotheek een nieuwe dienstverlening in Zeeland: de biblioservicebus. • De Provinciale Serviceorganisatie heeft samen met de grote commerciële partners het concept ontwikkeld in afstemming met de afnemers (gemeenten en bibliotheken). Het concept sluit aan op het gezamenlijk geformuleerde beleid ten aanzien van Lokaal sociaal beleid (onderdeel van de Vernieuwingsagenda) van de basisbibliotheken en de Provinciale Serviceorganisatie koepel van Zeeuwse bibliotheken enerzijds en het lokaal sociaal beleid van de gemeenten waar de biblioservicebus rondrijdt anderzijds. De kleinste kernen zijn uitgekozen als pilotgebied, omdat hier de minste voorzieningen worden aangeboden. Op 30 oktober 2005 is de bus officieel van start gegaan. • Het idee van de biblioservicebus is ontstaan tegen de achtergrond van verschraling van voorzieningen op het platteland. Er werd destijds door Scoop (welzijn) een onderzoek uitgevoerd of een servicewinkel geïntroduceerd kon worden in Zeeland. Dit speelde in de periode 2004-2005. De biblioservicebus is een voortzetting en doorontwikkeling van de bestaande bibliobus. Daarnaast waren de omstandigheden bij de private partners ook gunstig om dit concept te ontwikkelen. Het realiseren van bibliotheekvernieuwing in kleine kernen was daarnaast een andere vorm van urgentie, namelijk invulling brede maatschappelijke rol bibliotheek naast andere partners (educatie, cultureel en welzijn), versterking informatie functie van de bibliotheek (onbeperkte toegang tot informatie en diensten van publiek en private partners, invulling ontmoetingsfunctie, invulling cultureel ondernemerschap en de lokale verankering van de openbare bibliotheek • Veel organisaties, zowel publiek (op gebied van arbeid, welzijn, gezondheid, cultuur maar ook commercieel op gebied van openbaar vervoer, communicatie hebben moeite om hun klanten op het platteland te bereiken en daarom wordt er gezocht naar alternatieve oplossingen. Het geeft voor de bibliotheek de mogelijkheid de functies uit te breiden en dit beter te organiseren. Voor de (private) partners gaat het voornamelijk om de distributie van hun producten. Voor gemeenten is de werkwijze efficiënter omdat er niet op meerdere plaatsen een Kulturhus of servicepunt met infrastructuur en (professionele bezetting) hoeft te worden gerealiseerd. • Door de samenwerking met (grote) partijen wordt het concept versterkt zowel onderling als naar de klant toe. De mogelijkheid bestaat op relatief eenvoudige wijze een relatief groot plattelandgebied te bereiken. Rabobank en Logica CMG hebben grote investeringen moeten doen. Daarnaast zijn de provincie Zeeland, de EU, Min EZ subsidiegevers. • De klanten waren al bekend met de bibliobus, waarvan er vier rijden in Zeeland. Van hen kwam geregeld het verzoek voor meer diensten. De Vereniging van Kleine Kernen heeft meegeacht en namens de kernen wensen en behoeften geuit. Ook

<ul style="list-style-type: none"> • Is er marktonderzoek gedaan en de behoefte in kaart gebracht? • Wat geeft de doorslag voor het succes? Wat voegt het toe? 	<p>dorpsraden zijn intensief betrokken bij de verdere ontwikkeling van het concept.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bestaande onderzoeken die op de regio waar de bus zou gaan rijden van toepassing waren zijn bij aanvang samengebracht en gematcht met de ideeën die er waren zodat het mogelijk was de nieuwe doelgroepen, de huidige voorzieningen en het aanbod in kaart te brengen. Hier is rekening mee gehouden bij de vormgeving van de biblioservicebus. Nadat de biblioservicebus een jaar actief is, zijn verschillende enquêtes gehouden met de vraag waarom mensen al dan niet gebruik maken van de biblioservicebus. • De toegevoegde waarde van het concept is dat door een bundeling van verschillende motivatoren van verschillende soorten organisaties wederzijds de belangen van de partijen kunnen worden gerealiseerd. • Door de combinatie van het ruime aanbod is de bus een succes. Door de grote hoeveelheid aan samenwerkingspartners is de bibliotheek in staat om een breed scala aan diensten aan te bieden zodat een steeds bredere doelgroep wordt bereikt en op deze wijze ook de lokale verankering steeds beter slaagt. Een van de nieuwe initiatieven is het Wmo-loket dat op den duur zal worden ondergebracht. Daarnaast ook de ingebruikname van het servicepunt voor TNT Post/Postkantoren zodat daarmee de sta-tijden kunnen worden verlengd. <p>Sinds de bus rijdt hebben bestaande gemeenten verzoeken tot uitbreiding gedaan, nieuwe ideeën aan de hand gedaan voor de invulling van het concept en melden zich nieuwe gemeenten om standplaats voor de bus.</p>
<p>B. Planvorming</p>	
<p><i>Vragen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Is er sprake van vernieuwing en innovatie? • Welke bijdrage levert de bibliotheek aan de doelen 	<ul style="list-style-type: none"> • Versterking van het bibliotheekwerk op het platteland door een koppeling te maken met leefbaarheidproblematiek; • Versterking van de maatschappelijke rol van de bibliotheek; • Versterking van de informatieve rol van de bibliotheek door informatie van derden vrij aan te bieden; • Goede samenwerking en opbouw van netwerk met educatieve culturele en welzijnorganisaties • Realisatie van cultureel ondernemerschap; • Maatschappelijke integratie van publieke en private partners waardoor doelstellingen van beide soorten partner op het platteland kunnen worden behaald • Toegang voor alle burgers (bijv. ook groot aantal aanpassingen en aandacht voor gehandicapten) • Versterking van de ontmoetingsfunctie door ondersteuning en naast de reguliere dienstverlening realisatie van allerlei activiteiten op welzijn-, cultureel, en andere gebieden waarbij wordt samengewerkt met de partners op gebied van welzijn, cultuur, gezondheid, onderwijs, communicatie, maar ook met Stichtingen Welzijn, gemeenten, ouderenbonden etc. • Innovatie van de mobiele bibliobusvoorziening op zich; Technische innovatie • Bibliotheken: uitvoering lokaal sociaal beleid; • Publieke partners: samenwerking met de bibliotheek betekent

<p>van samenwerkingspartners?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heeft het project een plaats in de lokale vernieuwingsagenda? • Afspraken zijn vastgelegd • Deskundigheid om doelen te realiseren en project uit te voeren • Draagvlak en bestuurlijk commitment op relevante niveaus (rijk, gemeente, provincie en private partners) 	<p>een nieuw platform om dienstverlening aan te bieden voor relatief moeilijk bereikbare cliënten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Commerciële partners: brede toegankelijkheid en nieuwe distributiemogelijkheden op relatief moeilijk toegankelijk terrein. • Het sluit aan bij het geformuleerde beleid van het Marsrouteplan Bibliotheekvernieuwing van de Provincie Zeeland, het door de basisbibliotheken gezamenlijke geformuleerde beleid van de Provinciale Serviceorganisatie, gemeenten en de basisbibliotheken, daarnaast het provinciaal en gemeentelijk lokaal sociaal beleid om de leefbaarheid in kleine kernen te vergroten. • Er zijn meerjarige contracten met de samenwerkingspartners omtrent de dienstverlening vanuit de bibliotheek. Daarnaast zijn er uiteraard meerjarige contracten met de afnemers, de basisbibliotheken en de gemeenten. De basisvoorziening blijft in ieder geval bestaan. • Bureau Kei verzorgt trainingen en scholing om de medewerkers ondernemerschap bij te brengen. Daarnaast zijn er scholingen geweest vanuit de samenwerkingspartners (zoals de CWI, GGD, Mee Zeeland, VVV, Rabobank etc.) Eerder heeft deskundigheidsbevordering plaatsgevonden op klantgericht gebied. • Vanuit de provincie was veel enthousiasme voor het project. In goed overleg met de gemeenten en de basisbibliotheken is een en ander tot stand gekomen. De Zeeuwse bibliotheken zaten om tafel met gemeenten zonder een basisbibliotheek wat het proces versnelde en de lijnen kort hield.
<p>C. Uitvoering en realisatie</p>	
<p><i>Vragen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zijn activiteiten zoals gepland op gang gekomen? • Is er ruimte voor aanpassing in de uitvoering? • Welke functie(s) van de bibliotheek versterkten het proces van samenwerking, en welke maken het lastiger? • Beïnvloedt de samenwerking de functie van de bibliotheek in de kern? 	<ul style="list-style-type: none"> • De eerste periode wordt beschouwd als aanlooptijd. Men is tevreden over het gebruik, want hier wordt een toename gesignaleerd van gebruik van de nieuwe diensten en uitleningen. Daarnaast wordt uit verschillende marktonderzoeken ook nieuwe behoefte gesignaleerd en nieuwe markten. • Ja. • Het culturele ondernemerschap heeft het proces verstevigd. De ontmoetingsfunctie versterkt de samenwerking met de gemeenten en andere non-profit organisaties i.v.m. bijvoorbeeld de Wmo. Met name de functie van mobiel ontmoeting-, cultuur en informatiepunt versterkt de lokale rol van de bibliotheek in kleine kernen. De informatieve functie, de sterke kant van de bibliotheek, sloot goed aan op de wensen vanuit de samenwerkingspartners om hun informatie breed toegankelijk en op maat te ontsluiten en beschikbaar te stellen voor een brede doelgroep. Verder de cultuurfunctie vanwege de samenwerking met de kunstuitleen, bioscoop en de overige culturele partners. • De functie is veel breder geworden. De uitleenfabriekjes zijn omgevormd tot een soort kulturhus op wielen.
<p>D. Evaluatie</p>	
<p><i>Vragen</i></p>	

<ul style="list-style-type: none"> • Is er voorzien in een evaluatiemoment? En zo ja, wat zijn de meetpunten? • Draagt het project bij aan de doelstellingen? • Worden resultaten gehaald? • Is onderzocht wat klanten en investeerders ervan vinden? 	<ul style="list-style-type: none"> • Nadat de biblioservicebus een jaar actief is, zijn verschillende enquêtes gehouden met de vraag waarom mensen al dan niet gebruik maken van de biblioservicebus. Er wordt gemeten op mate van belangstelling in werkgebied voor producten en diensten die worden aangeboden, naamsbekendheid en imago. • Uit eigen onderzoek is gebleken dat ruim 20% van de respondenten zegt daadwerkelijk gebruik te maken van de biblioservicebus. De maatschappelijke rol wordt versterkt door de brede samenwerking met vele partners. • Doelstelling van verhoging bezoekers van 14% naar 20 tot 25 gebruikers is behaald. Verbreding van de rol van de bibliotheek, nieuwe doelgroepen en gebruikers worden bereikt, cultureel ondernemerschap is gerealiseerd. • Ja, uitgebreid door gebruikersonderzoek en interviews met de samenwerkingspartners.
<p>E. Verankering en overdacht</p>	
<p><i>Vragen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Is het project als voorbeeld voor andere basisbibliotheken binnen de provincie of landelijk beschreven? • Kan de overdraagbaarheid naar andere kleine kernen worden gespecificeerd? • Het project is verankerd in bedrijfsvoering / beleid van betrokken organisaties 	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een businessplan voorhanden en de mogelijkheden worden verkend om de biblioservicebus landelijk uit te rollen. In Friesland, Drenthe, Flevopolder wordt een poging gedaan om biblioservicebussen in te zetten. • Ja • Het huidige pakket kan dankzij meerjarige contracten worden aangeboden. Uit voortdurende evaluatie zal blijken welke diensten zullen blijven en welke nieuwe producten en diensten zullen worden aangeboden. • Voorlopig kan de bibliotheek de dienst blijven aanbieden. Het is onduidelijk of dit op de langere termijn voor de commerciële partners ook geldt (Rabobank, Logica CMG).

Bijlage 2 Oproep aan provincie begin juli 2007

Beste collega's,

Jullie hebben natuurlijk allemaal het symposium voor 21 en 22 september in jullie agenda genoteerd. En we hopen op jullie aanwezigheid te kunnen rekenen en dat jullie een bijdrage in de discussies gaan leveren. Ter voorbereiding voor het symposium hebben Antoinette van Zanten en ik een vraag voor jullie:

We hopen dat op de tweede dag Minister Plasterk aanwezig is. Vrijdag zullen er o.a. prominenten van OCW en LNV, VWS aanwezig zijn die o.a. het nieuwe kabinetsbeleid betreft platteland gaan toelichten.

Nu hebben wij als een alternatief voor de marktkraampjes met verschillende voorbeelden (die zullen er nog wel zijn maar niet zoveel) bedacht om een prijs uit laten uitreiken voor het innovatieve voorbeeld als voorbeeldig uitgewerkt proces /concept 2006 -2007 van het jaar voor het platteland bibliotheekbeleid. Dit betekent dat het gaat om de manier van samenwerking (vraaggericht, publiek-private samenwerking, benoemen van succesfactoren).

Dus het gaat niet om het eindresultaat van het project maar vooral om de ideevorming/procesvorming en samenwerkingsvorm met de verschillende partijen (rijk, provincie, gemeente, private partners, overige non-profit organisaties). Het resultaat is een gevolg van het proces.

Iedere provincie mag een voorbeeld naar voren schuiven. Bij deze voordracht willen wij de PSO's in combinatie met de directieoverleggen een rol geven om zelf de keuze per provincie te maken

Uit de 12 voorbeelden (die jullie hebben voorgedragen) van de provincies , (die allemaal tijdens het symposium kort benoemd worden,) worden er drie nominaties gekozen die in het ochtendprogramma via interviews uitgebreider aan bod komen. En de uiteindelijk de prijswinnaar krijgt de prijs als het goed is van Plasterk

Een extern bureau DSP-groep neemt binnenkort met jullie PSO contact op, (jullie worden als contactpersonen doorgegeven) en vraagt aan jullie wie jullie willen voordragen als voorbeeld van de provincie.

DSP-groep bepaalt aan de hand van criteria de keuze. De criteria worden in samenspraak met bureau en Antoinette, en ik opgesteld. Astrid van der Kooij kan hierin nog voor advies worden gevraagd. Het kan om een plan gaan wat nog in uitvoering is of een gerealiseerd. Punten voor de criteria: Het gaat om de samenwerking, wie is bij totstandkoming betrokken, de partners, publiek, privaat, instellingen, burgers. Kortom; is het een klantgericht en vraaggericht plan waarin samenwerking met de verschillende partijen centraal staat. Jullie zijn zelf verantwoordelijk voor de keuze van jullie Provincie en of en hoe jullie het directie overleg erbij willen betrekken.

Ik ga zelf bijvoorbeeld in Brabant in overleg met de programmamanager van het DOBB (kan bij jullie ook de voorzitter zijn van directieoverleg zijn). De programmamanager brengt de vraag in het DOBB overleg. En zij komen met een voordracht, die ze weer aan mij doorgeven.

DSP-groep neemt binnenkort zelf contact op met de contactpersonen van het voorgedragen concept. Het is de bedoeling dat de keuze nog voor de zomervakantie gemaakt gaat worden en/of tijdens de zomer periode. Dus als jullie snel op vakantie gaan, raad ik jullie aan het snel ingang te zetten. Het zou jammer zijn als jouw provincie geen genomineerde aanlevert.

Het gaat nogmaals om een symbolische prijs en om een aantal concepten op een wat andere manier naar voren te brengen.

Heb je vragen neem contact met mij op, of met Antoinette van Zanten.

Zij is aankomende woensdag met vakantie en ik ben nog bereikbaar tot half juli en na 7 augustus.

Met vriendelijke groet,

Nicoline Hendriks
Procesbureau Bibliotheekvernieuwing

Bijlage 3 Beoordelingscriteria en vragen

Voor het opstellen van de succesfactoren en beoordelingscriteria is kennis geput uit diverse bronnen, waaronder (literatuur-)onderzoek door DSP-groep, onderzoek naar de Bibloservicebus in Zeeland en de Kansenkaart vitale bibliotheek.³ Daarnaast hebben opdrachtgever en Astrid van der Kooij van MOVISIE de lijst becommentarieerd en aangevuld. We onderscheiden vijf fasen in het proces.

Initiatieffase

Vragen

- Van wie komt het initiatief tot samenwerking?
- Hoe zijn vragende partij, overheid, bibliotheekbranche en (private) partners betrokken geraakt?
- Waar komt de urgentie vandaan? Wat zijn de belangen van de partijen?
- Op welke manier zijn klanten en bewoners bij het project betrokken?
- Is er marktonderzoek gedaan en de behoefte in kaart gebracht?

Succesfactoren

- Partijen communiceren helder over individuele en gedeelde belangen
- Het project is verankerd in bedrijfsvoering / beleid van betrokken organisaties

Planvorming

Vragen

- Is er sprake van vernieuwing en innovatie?
- Welke bijdrage levert de bibliotheek aan de doelen van samenwerkingspartners?

Succesfactoren

- Het project heeft een plaats in de lokale vernieuwingsagenda
- Afspraken over projectdoelen, taken, verantwoordelijkheden en resultaten zijn vastgelegd
- Deskundigheid om doelen te realiseren en project uit te voeren
- Draagvlak en commitment op relevante niveaus (rijk, gemeente, provincie en private partners)

Noot 3 Van der Kooij en Van Arum (2006) *De Kansenkaart vitale bibliotheek*, NIZW/MOVISIE Utrecht

Uitvoering en realisatie

Vragen

- Zijn activiteiten zoals gepland op gang gekomen?
- Is er ruimte voor aanpassing in de uitvoering?
- Welke functie(s) van de bibliotheek versterkten het proces van samenwerking, en welke maken het lastiger?
- Beïnvloedt de samenwerking de functie van de bibliotheek in de kern?

Succesfactoren

- Een beperkt aantal – maar wel de juiste – samenwerkingspartijen
- Procesmanagement en projectmanager die leiding neemt
- Ruimte voor flexibele invulling en innovatie gedurende het project

Evaluatie

Vragen

- Is er voorzien in een evaluatiemoment? En zo ja, wat zijn de meetpunten?
- Draagt het project bij aan de doelstellingen?
- Worden resultaten gehaald?
- Is onderzocht wat klanten en investeerders ervan vinden?

Verankering en overdracht

Vragen

- Is het project als voorbeeld voor andere basisbibliotheken binnen de provincie of landelijk beschreven?
- Kan de overdraagbaarheid naar andere kleine kernen worden gespecificeerd?